

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

<Sverige. Föreningen för
kvinnans politiska rösträtt>

Stat. v.
SV.
Acta

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN OCH LOKALFÖRENINGARNA

FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

! 1919.!

Klart

STOCKHOLM 1920
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI.

82/28 85

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN

OCH

LOKALFÖRENINGARNA

FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1919.

STOCKHOLM,
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI, 1920.

ARSRÄTTelser

LÄNDSTÖRENINGEN

LOKALFÖRBUNDEN

KVÄNS POLITISKA RÖST

1919

Centralstyrelsens

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt årsberättelse 1919.

Centralstyrelsens 16:de årsmöte ägde rum i Stockholm den 8—9 januari. I detsamma deltog 82 representanter för 58 föreningar. Dessa voro:

*Central-
styrelsens
årsmöte.*

Ständig medlem: fröken Anna Whitlock.

Verkställande utskottet: dr Karolina Widerström, fru Anna Wicksell, friherrinnan Ebba Palmstierna, dr Gulli Petrini, fru Ester Brisman och fröken Gerda Planting-Gyllenbåga samt L. K. P. R:s sekreterare fröken Signe Jacobsson.

Arvika: fröken Brita Crona, c. m.; Askersund: fröken Wilma Ericsson, c. m., fröken Noline Blidberg, c. s.; Avesta-Krylbo: fru Rosa Johansson, c. s.; Bollnäs: fröken Hilma Blomstrand, c. m., fröken Ann-Mari Dahlgren, c. s.; Bröby: fröken Ida Lindahl; Bräcke: fru Elin Wallskog, c. s.; Edane: fröken Anna Olsson, c. s.; Eskilstuna: fröken Hilda Holm, c. m., fröken Selma Ekström, c. s.; Falun: fröken Valborg Olander, c. m., fröken Gerda Martin, c. s.; Gnesta: fröken Olga Strandberg, c. m.; Grängesberg: fröken Margareta Pettersson, c. m., fru Louise Hemming, c. s.; Gävle: fröken Hanna Löfgren, c. s.; Göteborg: fru Frigga Carlberg, c. m.; Haparanda: fröken Vera Fridner, c. s.; Hudinge: fru Hedvig Nilsson, c. m.; Hudiksvall: fröken Alma Persson, c. m.; Huskvarna: fröken Alfhild Bejbom, c. s.; Hälsingborg: fröken Signe Wennberg, c. m.; Härnösand: fröken Astrid Hamberg, c. m.; Jönköping: fröken Emma Aulin, c. m., fröken Adèle Wetterlind, c. s.; Kalmar: fru Hilma Runbäck, c. m.; Karlskrona: fröken Sigrid Kruse, c. m.; Karlstad: fru Greta Gullström, c. s.; Kiruna: fröken Rosa Brandt, c. s.; Kopparberg: fröken Maja Forsslund, c. m.; Kristianstad: fröken Anna Hasselgren, c. m.; Kristinehamn: fröken Sophie Broström, c. m.; Linköping: fröken Jenny Wallerstedt, c. m.; Luleå: fröken Anna Svensson, c. s.; Malmö: e. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson, c. m., fröken Naëmi Uddenberg, c. s.; Motala: fröken Erika Häckner, c. m.; Norberg: fröken Karin Samuelsson, c. m., fröken Anna Gustafsson, c. s.; Norrköping: dr Anna-Clara Romanus-Alfvén, c. m.; Nyköping: fröken Ingrid Örström, c. m.; Oskarshamn: fröken Sigrid Granér, c. m.; Persberg: fröken Hilda Fagerqvist, c. m.; Ronneby: fru Augusta Ton-

ning, c. m., fröken Adèle Rosensvärd, c. s.; Rönninge-Tumba: fru Maria Bolin, c. m., fröken Ada Molin, c. s.; Skara: lektor Jenny Velander, c. m., fröken Elida Andersson, c. s.; Sköldinge: fröken Elin Age, c. m.; Stockholm: fru Karin Fjällbäck-Holmgren, c. m., fröken Anna Lindhagen, c. s.; Strängnäs: fru Augusta Widebeck, c. m.; Sundsvall: fröken Elin Wahlquist, c. m.; Sävsjö: fröken Signe Johansson, c. m.; Södertälje: fru Maria Dehn, c. m.; Sölvesborg: fröken Ebba Hultqvist, c. m.; Tomelilla: fröken Hulda Lundh, c. m.; Trälleborg: fröken Anna Montelius, c. m.; Ulricehamn: fru Anna Stenman, c. m.; Umeå: lektor Anna Grönfeldt, c. s.; Uppsala: fru Ellen Hagen, c. m.; Vallsta: fröken Maria Fröderberg, c. m.; Vimmerby: fröken Julia Helander, c. m.; Vänersborg: fröken Ingrid Bergius, c. m., fröken Ada Rosengren, c. s.; Ystad: fru Maja Strandberg, c. m., fru Judith Winter, c. s.; Älvsjö: fru Olga Widegren, c. m.; Örebro: fru Elsa Perselli, c. m.; Östersund: fru Birgit Hedström, c. m., fröken Elin Holm, c. s.; Östhammar: fröken Signe Jacobsson, c. m. Dessutom närvaro Västmanlands läns ordförande fru Nina Andersson och ledaren för de Bergman-Österbergska samhällskurserna fröken Tilly Borg.

Mötet öppnades av ordföranden, d:r Karolina Widerström, som erinrade om de stora landvinningar, som kvinnorösträtten gjort under 1918. I Danmark ha kvinnorna för första gången gått till val, med det resultat att 9 kvinnor invalts i riksdagen, varav 4 i folketinget och 5 i landstinget. I England hade kvinnorösträtten blivit definitivt antagen den 10 januari 1918, och vid höstens val ha kvinnorna för första gången deltagit, dock utan att någon kvinna tagit sitt inträde i parlamentet. De holländska kvinnorna, som äga valbarhet, men icke rösträtt, ha vid valen i juni fått en kvinna invald i riksdagen, vilken dessutom skall upptaga frågan om rösträtt för kvinnor i början av 1919. I Belgien kommer den lagstiftande församlingen att taga frågan till behandling i maj. De franska kvinnorna ha kraftigt framfört sina krav på rösträtt. I Tyskland och Österrike råder f. n. kaos, men det lider intet tvivel om att icke kvinnorna komma med, då förhållandena ordnats. Situationen i Ungern är däremot redan klar, med full politisk likställighet för kvinnorna.

Vad de utomeuropeiska länderna beträffar, har senaten i Peru beslutat införa kvinnorösträtten. Canada har infört federal rösträtt, och endast 4 av dess delstater äro utan kvinnorösträtt. Förenta staternas kongress har visserligen för tillfället avslagit frågan, men den kommer att återupptagas till behandling i januari; dessutom har rösträtten under året införts i 4 av de enskilda staterna, nämligen Texas, Oklahoma, Michigan och Syd-Dakota.

Vad vårt eget land beträffar, erinrade ordf. om den k. propositionen om rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor, som framlades den 21 februari 1918. Med anledning därav hade V. U. utsänt en resolution, i vilken 206 F. K. P. R. samt en del andra

kvinnoföreningar instämde. Då frågan den 27 april behandlades i riksdagen föll den åter på Första kammarens motstånd. Före debatten hade en omfattande pressagitation ägt rum, och efter frågans fall hade protestmöten anordnats i stor utsträckning. Ordf. redogjorde vidare för kvinnornas ställning i den av urtima riksdagen antagna kommunala författningsreformen och omnämnde slutligen ett flertal skrivelser, vari L. K. P. R. under året instämt.

Till medlemmar i L. K. P. R:s Verkställande Utskott omvaldes d:r Karolina Widerström, fru Anna Wicksell, friherrinnan Ebba Palmstierna och d:r Gulli Petrini. Till suppleanter omvaldes fru Ester Brisman och fröken Gerda Planting-Gyllenbåga.

Till Landsföreningens ordförande omvaldes enhälligt d:r Karolina Widerström.

Vid senare inom V. U. förrättat val omvaldes fru Anna Wicksell till vice ordförande, fröken Signe Jacobsson till sekreterare och fröken Thorborg Widebeck till kassaförvaltare.

På förslag av ordf. beslöts sända ett telegram till regeringen av följande lydelse:

Excellensen Edén, Stockholm.

L. K. P. R:s Centralstyrelse, samlad till årsmöte, hembär till regeringen ett varmt tack för initiativet till att kvinnorna genom urtima riksdagens författningsreform blivit i kommunalt hänseende likställda med männen och till det bindande löftet om politisk rösträtt och valbarhet.

Sedan sekreteraren lämnat en del meddelanden om lokal-föreningarnas verksamhet, redogjorde friherrinnan Ebba Palmstierna för de Bergman-Österbergiska samhällskurserna.

Under vårterminen voro kurser anordnade dels i Kronobergs, Blekinge och Kalmar län under ledning av kursledaren fröken Tilly Borg, dels i Värmlands och Gävleborgs län under ledning av fröken Emma Aulin. För höstterminen hade en kurs planerats och påbörjats i Kopparbergs län, men på grund av mötesförbud under rådande epidemi måste hela kursen inställas.

Sammanlagt höllos under vårterminen av fröken Borg 121 föreläsningar på 40 platser inför 4,660 åhörare, och av fröken Aulin 154 föreläsningar på 32 platser för 18,930 åhörare.

Från och med hösten har som nytt föreläsningssämne upptagits »De praktiska ungdomsskolorna». För flertalet föreläsningar föreliggande nu grundlinjer i tryck, och dessa ha utdelats gratis bland kursdeltagarna.

Till kommitterade för kurserna för 1919 omvaldes:

för Götaland: fru Frigga Carlberg, fröken Emma Aulin och fru Maja Strandberg med fru Anna Wicksell som suppleant;

för Svealand: fruarna Ellen Hagen, Gerda Hellberg och Gulli Petrini med fru Ella Billing som suppleant;

för Norrland: fröknarna Märta Bucht och Anna Grönfeldt samt fru Gerda Modén med fröken Hilma Blomstrand som suppleant.

Sedan fröken Anna Lindhagen därefter hållit ett anförande beslöt Centralstyrelsen att ansluta sig till svenska sektionen av internationella kvinnokommitténs för varaktig fred upprop om samling kring Wilsons fredsprogram, i vilket kvinnokommittéer i England, Ungern och Tyskland redan instämt.

För tidningen Rösträtt för Kvinnor lämnade fru Ester Brisman en redogörelse, varav framgick att tidningen under året utkommit med 20 nummer i stället för 24. En anledning till bekymmer var nedgången i prenumerantantalet, vilket befunnit sig i ett stadigt sjunkande de tre sista åren. Efter en stunds diskussion om tidningens framtid, beslöts överlämna avgörandet av dess öde och angelägenheter åt V. U.

En för L. K. P. R:s artikelserie insänd rapport upplästes. Serien hade influtit i 25 tidningar, alla liberala och hade dessutom tillställts ett 70-tal enskilda abonnenter. De utsända artiklarna hade varit 12. Efter en kortare diskussion beslöts att serien skulle fortsätta som förut.

I överensstämmelse med förslag från V. U. beslöts att Birgittadagen 1919 skulle ägnas åt Ellen Key med anledning av hennes under året infallande 70-årsdag.

Fru Augusta Widebeck inledde därefter diskussionen om frågan: *Bör icke den svenska kvinnorösträttens historia skrivas snarast möjligt?* Inledarinnan påvisade vikten av att alla gömda dokument rörande de gångna årens arbete samlas och genomgås för utgivande av en historik. Förslaget diskuterades; därunder framkastades tanken att uppdraga åt olika personer att skildra olika sidor av verksamheten.

Ordföranden i F. H. K:s kvinnoråd fru Agnes Ingelman redogjorde för organisationen av kvinnoarbetet i livsmedelskommittéerna ute i landet, hur kvinnorådet tillsatts år 1917 och hur varje livsmedelsstyrelse nu måste ha en kvinnokommitté vid sin sida. Dessa kvinnokommittéer ha på många ställen gjort ett gott arbete genom organiserandet av hushållsklubbar och ha visat sig fylla ett verkligt behov, varför det vore skada, om de skulle försvinna, då kommissionsväsendet kommer att avvecklas. Tal. riktede en varm uppmaning till de närvarande husmödrarna att var på sin ort verka för bildandet av dylika hushållsklubbar, vartill hjälp kan erhållas genom kvinnorådets resekonstulent, som kommer kostnadsfritt, blott lokal och annonser anskaffas.

Fru Emilia Broomé gav en sakrik och särskilt ur kvinnosynpunkt belysande redogörelse för lagberedningens förslag till revision av giftermålsbalken. Tal. slutade med att framhålla att detta förslag betecknar en helt ny rättsuppfattning i förhållande till hela världens äktenskapslagar, i det att det givit uttryck åt båda makarnas fullkomliga likställdhet i äktenskapet. Ordf. framförde ett tack till fru Broomé ej blott för hennes föredrag utan även för hennes ombudskap i lagberedningen, där hon på ett så lyckligt sätt tillvaratagit kvinnornas intressen.

Nästa fråga: *Kvinnornas intressen inom Nationernas förbund* inleddes av fröken Anna Kleman, som uppehöll sig vid den aktion för lika lön för lika arbete som igångsatts av M:me Duchêne. Inledarinnan slutade med att föreslå Centralstyrelsen att ena sig om ett principuttalande i frågan, vilket skulle kunna bli ett stöd för de kvinnliga representanterna i Nationernas förbund, då frågan där kommer under behandling. Efter en stunds diskussion antogs följande resolution:

Då den enklaste rättvisa kräver att ett arbete betalas lika, oberoende av den persons kön som utför detsamma,
då solidariteten med männen kräver upprätthållandet av sagda princip, därför att männens lönevillkor och arbetsförhållanden försämrats genom lägre kvinnolöner

och då slutligen solidariteten kvinnorna emellan kräver detsamma, enär det alltid visat sig att en lägre lön på ett håll verkar sänkning av den allmänna lönenivån inom yrket så vill Centralstyrelsen för L. K. P. R. uttala sig för principen, att lönen göres oberoende av den persons kön, som utför arbetet.

Andra dagen inledde d:r Gulli Petrini diskussionen över ämnet: *F. K. P. R:s närmaste uppgifter*. Tal. började med att framhålla att den vid urtima riksdagen antagna kommunala författningsreformen betecknar en fullständig revolution, i det praktiskt taget alla kvinnor nu erhållit kommunal rösträtt. F. K. P. R:s närmaste uppgift blir därför att upplysa kvinnorna om att de ha rösträtt och om de frågor som stå på dagordningen, samt att få dem att rösta på grund av egen övertygelse. Det är av vikt, att kvinnorna sätta sig in i ej blott kommunala utan även politiska frågor, då de redan nu äga politisk rösträtt till Första kammaren. Då den utvidgade rösträtten kommer att tillämpas vid de kommunala val, som skola försiggå redan i mars måste F. K. P. R. i tid tänka på ur kvinnosynpunkt lämpliga kandidater inom alla partier samt sätta sig in i de frågor, som skola komma upp. Detta är viktigare än att tänka på vad som skall göras efter erhållen rösträtt, då vi intet veta om den Inter-

nationella alliansens öde, och då frågan ingående diskuterats föregående år. Nu ha vi händerna fulla av arbete med att upplysa kvinnorna och få dem att använda sin kommunala rösträtt. Taluppläste ett av V. U. utarbetat förslag till flygblad avsett att spridas över landet.

Inledningsanförandet avslutades med en rad praktiska anvisningar hur upplysningsarbetet bäst skall kunna bedrivas. Även under den därpå följande diskussionen framkommo många värdefulla meddelanden och förslag. Den stora moraliska skyldigheten mot samhället nu när kvinnornas röster betyda så ofantligt mycket mer än förut betonades livligt.

Centralstyrelsen uppdrog åt V. U. att vara redaktionskommitté för det tilltänkta flygbladet.

Följande resolution antogs att omedelbart tillställas pressen:

Sveriges kvinnor vänta att under innevarande års riksdag proposition om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor på samma villkor som för män skall förklaras grundlagsenligt vilande.

Det är med känslor av djupt ansvar L. K. P. R. ser framåt till kvinnornas politiska fullmyndighet. Vi känna som vår närmaste och största uppgift att göra vad i vår makt står för att Sveriges kvinnor må alltmera rättfärdiga det förtroende som kommer att visas dem, må med allt klarare insikt begagna sin politiska medbestämmanderätt till beredande av ökad säkerhet för vårt lands självständighet genom en internationell rättsordning, till kulturella, materiella och sociala framsteg, till vinnande av en tryggad ekonomisk ställning åt alla arbetande män och kvinnor, till ökat samhälleligt ansvar, för att intet barn behöver bli undernärt och vanvårdat och sålunda växa upp till en mindervärdig samhällsmedlem.

L. K. P. R:s medlemmar, vilket parti de än tillhöra, omfatta dessa strävanden och vilja söka, så gott vi det kunna, påverka alla Sveriges kvinnor att i denna anda tjäna sitt land.

Sedan fröken Anna Brita Bergstrand erhållit Centralstyrelsens medgivande att övervara behandlingen av ämnet *Den kvinnliga ungdomens likställighet med den manliga i fråga om undervisning*, inledde fröken Sigrid Kruse diskussionen över detta ämne. Inl. framhöll först att statens omsorg om den manliga ungdomens undervisning hade sin grund i dess behov av dugliga och väl utbildade ämbetsmän. Nu har det emellertid blivit en ofrånkomlig nödvändighet även för flickorna att erhålla utbildning, varom icke, bli alla högre befattningar, alla chefsplatser stängda för kvinnorna. Kvinnorna böra ha samma rätt till de andliga värdena som männen, och bildningstörsten bland flickorna är ofta brännande. Det vore emellertid ej önskvärt att sticka in flickorna i statens gosskolor, utan man bör draga nytta av den stora erfarenhet flickskolorna förskaffat sig under sitt långa arbete

i kvinnobildningens tjänst. Det är av stor vikt att få kvinnorna med i överstyrelsen. Till sist meddelade inl. att en kommitté är under tillsättande, vilken skall omorganisera såväl den manliga som den kvinnliga undervisningen.

I diskussionen betonades av fröken Wallerstedt och fru Velande att denna fråga ej är blott en skolfråga utan en stor social fråga, på vars lösning kvinnornas hela ställning i vårt land vilar. Vidare yttrade sig efter erhållet tillstånd fröken Bergstrand, vilken senare särskilt betonade att vi nu ej få vara rädda för byråkratisering, utan om staten erbjuder sig att övertaga flickskolorna, böra vi taga mot detta erbjudande och göra det bästa möjliga därav. Tal. framhöll att om vi vilja ha en demokratisering av samhället i dess helhet, måste den också gälla skolundervisningen, såväl den manliga som den kvinnliga, och det finnes intet skäl att frukta för ett statsingripande härvidlag. Ett uttalande av Centralstyrelsen ansåg tal. skulle vara av betydelse för den tilltänkta kommittén, då det skulle visa att kvinnorna mottoge densamma med förståelse. Ordf. uppläste därpå ett förslag till uttalande, som efter slutredigeringen fick följande lydelse:

Centralstyrelsen för L. K. P. R. uttalar sin förhoppning, att regeringen ville taga initiativ till åstadkommande av en lika gynnad ställning för flickorna som för gossarna med avseende på den högre undervisningen. I samband härmed vill Centralstyrelsen framhålla nödvändigheten att kvinnorna måtte bli vederbörligen representerade inom respektive överstyrelser, och att förefintliga grundlagsenliga hinder härför snarast möjligt avlägsnas.

Uttalandet översändes sedermera till Kungl. Maj:t.

Till sist beslöts att i händelse riksdagen under året skulle antaga förslaget om rösträtt för kvinnor som vilande, anordna ett större jubelmöte i Stockholm snarast möjligt därefter, och uppdrogs åt V. U. att träffa de nödiga anstalterna härför.

Första dagens afton var ett talrikt besökt offentligt möte anordnat i K. F. U. M:s stora sal. Talare voro: professor Knut Kjellberg, barnavårdsinspektrisen fröken Anna Lindhagen och fru Ellen Hagen. Samtliga framhöllo var och en från sin synpunkt de stora och viktiga uppgifter, som nu förelågo kvinnorna. Vad som framför allt behöves är att få fram det mänskliga mellan folk och individer. Statsformer kunna göras om, men vad som är ännu viktigare är att människorna själva förbättras, så att det blir en ny anda, som fyller de nya formerna. Kvinnorna böra verka för rättfärdighet och människokärlek, då de nu för samhällets skull få sin medborgarrätt.

Enhälligt antogs nedanstående resolution:

Män och kvinnor, samlade till möte i Stockholm den 8 januari 1919 med anledning av Centralstyrelsens för Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt årsmöte, uttala sin glädje över att vid lösningen av den kommunala rösträttsfrågan kvinnorna utan någon som helst inskränkning fått samma rättigheter som männen såväl i fråga om rösträtt och valbarhet till alla kommunala institutioner som ock i fråga om rösträtt till Första kammaren samt sin säkra förhoppning att kvinnorna likaledes, så snart det enligt grundlagen blir möjligt, komma att på samma villkor, som bliva gällande för män, erhålla rösträtt till Andra kammaren samt valbarhet till riksdagens båda kamrar.

Andra dagens afton höll baron Th. Adelswärd ett intressant och upplysande föredrag om *Nationernas Förbund*.

* * *

Skrivelser.

För att kunna fullfölja den under många år utövade kommunala och politiska upplysningsverksamheten huvudsakligen på landsbygden har hos Kungl. Maj:t anhållits om ett anslag å kr. 10,000. Anslaget har icke blivit beviljat.

Tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbundet och Svenska Kvinnornas Nationalförbund har med anledning av internationell reglering på det socialpolitiska området hos Kungl. Maj:t hemställts om beaktande av vissa synpunkter ifråga om skyddslagstiftning och påpekats vikten av en rättvis avlöning.

På remiss av Andra kammarens 4:de tillfälliga utskott har uttalande gjorts ifråga om kvinnorna och statsämbetena.

Valrörelsen.

Vid de kommunala valen, som ägde rum i mars tillämpades den nya lagen av den 17 dec. 1918, varigenom kvinnorna fingo lika kommunal rösträtt som männen. Kvinnorna inom alla partier togo livlig del i valarbetet. Neutrala upplysningsföredrag höllas av rösträttskvinnor överallt i landet. Från V. U. utsändes i cirkulär uppmaning till föreningarna att iakttaga full neutralitet. Det av V. U. på Centralstyrelsens uppdrag redigerade flygbladet, avsett till upplysning, spreds i 122,000 ex.

Rösträttsfrågan inför riksdagen.

I den stora överenskommelsen av den 17 december 1918 vid den urtima riksdagen ingick ett uttalande, att politisk rösträtt borde givas åt kvinnorna. Härmed hade högern uppgivit det principiella motstånd, som den ännu våren förut fasthållit vid. Men därmed ansåg den sig dock icke uttryckligen hava lovat, att kvinnorna skulle få rösträtt på samma villkor som männen.

I den kungl. proposition i författningsfrågan, som förelades riksdagen den 22 mars 1919, löstes emellertid frågan på det enkla sättet — som kvinnorna alltid förordat — att där det förut i paragraferna om valrätt eller valbarhet stått *man* nu i stället

infördes *man och kvinna*, så att ingen som helst skillnad gjordes mellan könen.

Under ärendets behandling i utskottet gick det dock rykten om att högern umgicks med planer att i sista ögonblicket föreslå en högre valrättsålder för kvinnorna. Funnes sådana planer kommo de i varje fall icke till utförande. När utskottsbetänkandet förelåg på riksdagens bord rådde full enighet, vad kvinnans rösträtt beträffar.

Segern var således given på förhand, när frågan upptogs till behandling lördagen den 24 maj. Någon egentlig spänning förefanns därför icke utan det låg något visst dämpat över debatten. Högern yttrade sig icke i Första kammaren och i Andra kammaren lämnade endast herr Pettersson i Bjälbo den upplysningen, att högern verkligen varit betänkt på att föreslå särskilda övergångsbestämmelser med högre valrättsålder för kvinnorna, men att den, då kvinnan var fullt jämställd vid den kommunala rösträtten, för likformighetens skull måst finna sig i en fullkomlig jämställdhet även vid den politiska. Detta var allt. Man väntade förgäves att få höra något vittnesmål om, att högern nu verkligen ansåg tiden vara inne att göra kvinnorna rättvisa. Någon sinnesändring tycktes ej ha inträtt. Man hade känslan av att, såsom herr Lindhagen påpekade i Första kammaren det mera var fruktan än verklig rättskänsla som fört fram författningsändringen. Från vänstersidan däremot uttalades berömmande ord om den svenska kvinnans rösträttsrörelse och glädje över att den äntligen nått sitt mål, tillika med förhoppningar om, att detta skulle lända landet till gagn. Statsminister Edén underströk särskilt den stora betydelsen av beslutet med följande ord: »Från den stund, då dessa förslag bliva grundlag, beror det på alla, män och kvinnor, fattiga och rika, i vilken ställning de än befinna sig — det beror på alla, vilka öden vi skola genomgå i detta land, vad vi skola kunna göra av detta land, och vad vi skola kunna göra för detta land och detta folk».

I Andra kammaren förde justitieminister Löfgren regeringens talan och gav uttryck åt sin tillfredsställelse med den lojala och generösa anda, som visats vid behandlingen av kvinnans rösträttsfråga, då den lösts utan minsta prutmán. Han uttalade också den förhoppningen att kvinnorna måtte bli ett salt inom våra partier, och att dessas framtida politik måtte bliva tillräckligt livskraftig och vidsynt för att rymma både mäns och kvinnors idéer och intressen.

Förslaget antogs i båda kamrarna vad denna fråga beträffar utan votering. Det hela gick mycket stillsamt till, utan någon

större glans och entusiasm, men så hade ju saken i princip varit avgjord i flera månader.

Kvinnorna ha vunnit sitt mål. Visserligen antogs författningsreformen endast vilande till nästa riksdag efter nyval till Andra kammaren, eftersom det gällde en grundlagsfråga, men striden är slut. Intet tvivel förefinnes å något håll att den icke skall ånyo antagas och upphöjas till lag, så snart detta kan ske. Såvida ej mot förmodan innevarande riksdag skulle upplösas, kan det slutliga antagandet ej äga rum förrän riksdagen 1921 efter nyvalen i september detta år. Men lugnet efter striden har inträtt redan nu.

*Rösträtts
segerns
högtidlig-
hållande.*

Den vunna segern högtidlighölls i Stockholm Kristi Himselfärdsdag den 29 maj. Redan kvällen förut inleddes emellertid högtidligheterna med en andaktsstund i Storkyrkan, varvid tal hölls av kyrkoherde J. Källander. Den 29 på morgonen ägde ett extra centralstyrelsemöte rum, senare på dagen fest i Auditorium och på kvällen friluftsmöte på Skansen. Dagen avslutades med supé på Höglöftet.

Till centralstyrelsemötet hade infunnit sig representanter för 52 föreningar. Ordf., dr Widerström, öppnade mötet. Det av V. U. föreslagna ämnet: *L. K. P. R:s verksamhet efter erhållen rösträtt*, diskuterades så länge den knappa tiden tillät. Därvid behandlades förnämligast ett förslag vars förhistoria är följande:

På uppdrag av årets ordinarie centralstyrelsemöte hade V. U. på nyåret inlett förhandlingar med Fredrika-Bremer-Förbundet angående eventuellt gemensamt pressorgan. Vid diskussionen om denna angelägenhet mellan V. U. och av Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse utsedda delegerade framkastades av en av de senare det förslaget att L. K. P. R. sedan rösträtten nåtts skulle sammansmälta med Fredrika-Bremer-Förbundet. V. U. diskuterade förslaget upprepade gånger och uppsatte därefter en P. M. med plan till dels samarbete mellan de båda föreningarna, dels till deras sammansmältning under ett nytt namn. Denna P. M. överlämnades till Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse som ingående diskuterade frågan. Majoriteten ställde sig därvid sympatisk till en samverkan mellan de båda föreningarna, vilken samverkan de dock ej kunde vara med om på annat sätt än under formen av en sammansmältning under Fredrika-Bremer-Förbundets namn. Styrelsen utarbetade i sammanhang härmed ett förslag till nya stadgar för förbundet. Detta förslag utdelades vid L. K. P. R:s extra centralstyrelsemöte och bildade grundval för diskussionen. I utsänt cirkulär hade själva frågan förut framlagts för centralstyrelsens medlemmar.

Vid mötet var på V. U:s hemställen Fredrika-Bremer-Förbundets byråföreståndarinna, fröken Axianne Thorstensson, närvarande för att närmare belysa förbundets synpunkter och för att besvara eventuella frågor. Under den mycket livliga diskussionen framkom särskilt den huvudanmärkningen att förslaget var för lite demokratiskt, avvikande alltför skarpt mot de former L. K. P. R. arbetar under, i det att enligt detsamma förbundets styrelse — alldeles som hittills — äger att ensam fatta de avgörande besluten i föreningens angelägenheter; kretsarna förut-sattes icke medverka vid dessa beslut. Fröken Thorstensson upplyste att denna konstruktion vore nödvändig dels på grund av ansvar för de donationer förbundet hade att förvalta, dels för den praktiska behandlingen av frågor rörande under förbundet sorterande institutioner. På doktor Gulli Petrinis förslag uttalade sig mötet för att styrelsen borde tillförbindas att i viktiga frågor infordra yttranden från kretsarna. (Fredrika-Bremer-Förbundet har sedermera tillmötesgått denna önskan.) För övrigt fattades beträffande själva frågan om L. K. P. R:s framtida öde endast det beslutet att den skulle fortleva till dess årets riksdagsbeslut bekräftas under en följande riksdagsperiod. Åt V. U. uppdrogs att vidare utreda frågan.

Till de socialdemokratiska kvinnorna, som samma dag hade medborgarmöte i Folkets hus, beslöts sända en deputation med en hälsning av följande lydelse:

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt samlas i dag för att högtidlighålla svenska riksdagens grundläggande beslut om rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor. Under den långa kamp, som föregått detta beslut, ha vi kvinnor stått tillsammans utan avseende på partiställning och samhällsuppfattning i övrigt. Särskilt ha de socialdemokratiska kvinnorna, vilka arbetat för rösträtten inom sina egna organisationer, alltid stått att finna och alltid varit beredda att deltaga var gång ett samlat uppträdande var nödvändigt eller önskvärt. Då vi nu sända eder vår hjärtliga hälsning med tack för allt gott samarbete för det gemensamma målet, är det med en innerlig önskan, att den solidaritetskänsla, som den gemensamma kampen utvecklat hos oss alla, måtte bli en bestående vinst även i framtiden. Det är så mycket som förenar oss kvinnor, även utanför våra egna närmaste intressen; det är vår gemensamma omsorg om hem och härd, vår vård om släktet, vår, de svagas, motvilja mot våld och våld. Kanhända gå vi mot svåra tider. Den kamp mellan staterna, som började i brottsligt lättsinne för snart fem år sedan, har dragit med sig en fortsättning inom staterna av djupare innebörd. Detta gäller också vårt samhälle. Må vi kvinnor allt framgent kunna stå tillsammans i strävan att giva denna kamp mänskliga och fredliga former. Den politiska rösträtten är och bör vara för oss alla medlet att skapa samhällsrättfärdighet; må vi även i framtiden kunna stå sida vid sida, kämpande för och

vinnande det rättvisa och moderliga samhälle, där ingen behöver andligen eller lekamligen hungra.

Detta är den systerliga hälsning L. K. P. R:s Centralstyrelse ur djupet av våra hjärtan önskar framföra till eder på denna vår gemensamma högtidsdag.

Att överbringa denna hälsning valdes Landsföreningens vice ordförande fru Anna Wicksell, friherrinnan Ebba Palmstierna, fru Augusta Tønning och fröken Jenny Wallerstedt.

Vidare beslöts att på Karl Staaffs grav lägga en krans med inskrift samt att till borgmästar Carl Lindhagen sända en blomsterhyllning.

Telegram avsändes från Centralstyrelsen till följande personer: fru Kristina Borg, borgmästar Carl Lindhagen, statsminister Edén och statsrådet Löfgren.

Högtidsfesten i Auditorium blev dagens glanspunkt. Lokalen var fylld av en festklädd publik, varibland märktes statsministern och andra medlemmar av regeringen samt av riksdagen. På estraden, som var rikt smyckad med blommor och unga björkar hade talarinnorna och de inbjudna gästerna placerats. I fonden syntes rösträttstandaren från de olika F. K. P. R. Festen inleddes med Elfrida Andrées rösträttskantat, varefter ordf. doktor Karolina Widerström uttalade ett välkommen och ett tack till regeringen. Doktor Selma Lagerlöf höll därpå ett med andakt och spänning åhört föredrag.

Efter att på sitt målande sätt ha skildrat den långa väntetiden, då kvinnorna stodo utanför det stora gemensamma hemmet och förgäves klappade på porten, tills de äntligen blevo insläppta, övergick talarinnan till de uppgifter, som vänta kvinnorna nu vid vunnit medborgarskap.

Då applåderorna efter d:r Lagerlöfs tal tystnat, framträdde representanter för kvinnoöföreningar i Danmark och Norge, två från vardera landet, och framförde sina lyckönskningar till sina svenska systrar. Det var fru Louise Wright för Danske Kvinders Nationalraad, fru Elise Petersen för Dansk Kvindesamfund, fru Sophie Voss för Norske Kvinders Nationalraad och fru Anna Dahl för Norsk Kvindestemmeretsforening. Alla framhöll de huru kvinnorna i de två grannländerna gladdes över att även de svenska kvinnornas arbete för rösträtten nu kröntes med framgång.

Ett av de stämmingsfullaste ögonblicken inträffade, då en deputation av de socialdemokratiska kvinnorna, som tidigare haft ett möte i Folkets hus, intågade på estraden med sin röda fana och fröken Anna Lindhagen som ordförande. Hon uppläste följande hälsning:

Då vi kvinnor i dag efter mångårigt, skiftande på olika vägar utfört arbete för vårt gemensamma mål medborgarrätt å Sveriges kvinnor nu för en dag kunna låta arbetet vila för att glädja oss åt den vunna framgången, är det de socialdemokratiska kvinnorna en kär plikt att uttala vårt erkännande av det synnerligen värdefulla arbete, Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt utfört i organisationens och upplysningens tjänst.

Med oegennyttigt, initiativrikt arbete har Landsföreningen genom sin politiska neutralitet kunnat vid viktiga tillfällen sammanföra och ena de spridda kvinnokrafter till gemensamhet i det krav, om vilket vi alltid stått eniga — medborgarrätten.

Då vi nu gå en ny framtid till mötes, där vi ä ömse håll på ett effektivare sätt än hittills hoppas få arbeta för de idéer, vi tro på, uttala vi den förhoppningen att fortfarande som hittills den ärliga viljan att gagna land och folk även framdeles skall föra kvinnorna samman att bevaka gemensamma intressen.

Nästa talarinna var fröken Anna Whitlock, L. K. P. R:s första ordförande, som i ett väl format, av varm känsla buret anförande gav en karakteristik av den svenska rösträttsrörelsen. Applåder kommo spontant som avbrott då och då, särskilt då fröken Whitlock uttalade ett tack till rösträttens första resetalare, fru Ann Magret Holmgren, som var närvarande. Icke heller denna talarinna kunde undgå att peka på ansvaret, som följer rättigheterna rätt i spåren.

De ungas tack till kämparna från den första tiden, då mar-ken var oberedd, uttalades av fru Lydia Sager, som med glädje hälsade den långa kampens slut om också segerns dag icke blivit sådan som vi drömt oss den.

Därmed voro talen slut och friherrinnan Ebba Palmstierna läste upp en rad lyckönskningstelegram, som anlänt från lokal-föreningar landet runt, från enskilda, från kvinnliga studerande vid universiteten samt från kvinnoföreningar i Danmark, England, Finland, Frankrike, Holland, Norge, Tyskland och Ungern. Till sist sjöngs Stenhammars »Sverige».

På aftonen var av L. K. P. R., Moderata kvinnors rösträttsförening och Socialdemokratiska kvinnornas centralstyrelse anordnat ett medborgarmöte på Skansen med fyra talarinnor: doktor Lydia Wahlström, fru Ruth Gustafsson, doktor Alexandra Skoglund och fru Ellen Hagen. Efter den officiella delen av festen var samkväm anordnat å Höglöftet.

I oktober utsändes från V. U. till centralstyrelsens medlemmar en P. M. rörande L. K. P. R:s framtid. Trenne tillvägagångssätt kunna tänkas: 1) att L. K. P. R. upplöses då målet fullt nåtts, 2) att den fortlever såsom självständig organisation, 3) att den sammanslås med Fredrika-Bremer-Förbundet. Alternat-

L. K. P. R:s
framtid.

tiv 2 hade blivit speciellt aktuellt genom den värme med vilken den omfattades av fru Ann Margret Holmgren som t. o. m. skrivit förslag till stadgar för »Svenska kvinnors medborgarförbund», det namn hon vill ge L. K. P. R. efter vunnen rösträtt. Dessa stadgar avtrycktes i P. M. som dessutom innehöll en redogörelse för alternativ 3. V. U. uttalade sig bestämt emot alternativ 1; gjorde intet som helst uttalande ifråga om de båda andra. Centralstyrelsens medlemmar uppmanades att söka uttröna stämningen angående de olika alternativen hos sina respektive föreningar och insända rapport därom till V. U.

*Rösträtts-
dagen.*

De svenska kvinnornas rösträttsdag, Birgittadagen, den 7 oktober utgjorde i år en hyllning för Ellen Key med anledning av hennes 70-årsdag i december. Möten, fester och samkväm höllos på skilda ställen inom landet, varvid förekommo föredrag över Ellen Key, sång och musik. Från många föreningar sändes hyllningstelegram till festföremålet. För dagen hade utgivits en broschyr, Ellen Key av Marika Stjernstedt.

*Anna
Shaws
minne.*

Vid årsmötena i november höllos av föreningarna minnesfester över den under året bortgångna även i Sverige kända rösträttsförkämper reverend Anna Shaw. En levnadsteckning över Anna Shaw skriven av Ann Margret Holmgren hade för minnesfesten utgivits i tryck.

*Opinions-
utbringning för
lika lön
för lika
arbete.*

På initiativ av Fredrika-Bremer-Förbundet har Landsföreningen jämte 19 andra kvinnoföreningar deltagit i ett opinionsmöte för lika lönsprincipen. Mötet hölls i Stockholm den 10 november. Från Danmark, där sagda princip just blivit lagfäst, hade inbjudits två talarinnor, fabriksinspektrisen fru Julie Ahrenholt och fröken Anna Westergaard, som bägge gävo intressanta skildringar av frågans behandling i deras hemland. Övriga talare voro fru Anna Johansson-Wisborg och fru Anna Wicksell. Mötet antog följande resolution:

Danmarks riksdag och Köpenhamns kommunalstyrelse ha nyligen under tillslutning av alla partier, antagit löneförslag där principen samma lön för kvinnor och män i samma tjänstebefattningar fastställts. Därmed har Danmark sanktionerat ett krav som rests av kvinnor och män över hela världen och som även fredskonferensen i Paris i sitt uttalande rörande arbetarfrågorna gjort till sitt.

I Sverige har arbetets värdesättning i det stora hela icke utvecklats i denna riktning. Där likställighet i lönehänseende mellan kvinnor och män förefunnits har den t. o. m. på en del statliga och kommunala arbetsområden förändrats till avlöning enligt kön, under åberopande av männens försörjningsplikt. Det är dock genom att bedöma avlöningen utan avseende på den individs kön som utför arbetet, genom att bereda kvinnor och män lika rätt och möjlighet till befordran på grund av lika kompetens, som arbetsgivaren skapar ett rättvist lönesystem och

när fram till den bästa arbetaren. I samband med lönefrågornas lösning kräver familjeförsörjningsproblemet sin särskilda utredning.

I kommittén för utarbetande av löneförslag böra kvinnor såväl som män, icke endast såsom tillkallade sakkunniga, utan i egenskap av röstberättigade medlemmar beredas tillfälle att framlägga sina synpunkter. Svenska kvinnor (och män), samlade till möte i Stockholm för att hugfästa likalönsprincipens genombrott i Danmark, hoppas och förvänta — med blicken fäst även på frågans internationella natur — att vid pågående och kommande löneregleringar de svenska statsmakterna samt vårt lands övriga myndigheter liksom dess enskilda arbetsgivare måtte skapa bättre och lyckligare arbetsförhållanden genom att ställa sig på likalönsprincipens och därmed på rättvisans och den nationella förtänsamhetens grund.

De Bergman-Österberg-ska samhällskurserna ha fortgått under året efter samma program som förut. Sex större och en mindre kurs ha avhållits inom olika län. Under vårterminen i Kopparbergs, Norrbottens och Östergötlands län samt i Sandviken. Under höstterminen i Västmanlands, Södermanlands samt delvis i Kalmar och Kronobergs län. Fem av kurserna ha letts av den ordinarie kursledaren, fröken Tilly Borg, de övriga av fröken Emma Aulin och av fröknarna Emma Aulin och Walborg Bergström gemensamt. Det har hållits 394 föreläsningar på 100 platser för 21,073 åhörare. I allmänhet har intresset varit stort. Den utdelade litteraturen, grundlinjer för de hållna föreläsningarna, ha visat sig vara mycket begärliga och efterfrågade.

Utom de Bergman-Österberg-ska samhällskurserna har ett intensivt upplysningsarbete bedrivits runt hela landet. Sedan den kommunala rösträtten tillfallit nästan alla kvinnor och den politiska står för dörren har förmärkts ökat intresse för kunskap och upplysning rörande kommunala och politiska frågor. Genom Landsföreningen ordnades en föredragsturné i Örebro län omfattande 20 platser och en i Skaraborgs län. Fru Ester Åkesson-Beskow tjänstgjorde som resetalare. L. K. P. R. höll en upplysningskurs i Stockholm med början den 21 januari under sex veckor med 12 föreläsningar. Kommunala och politiska frågor behandlades av olika experter. Kursen besöktes av en talrik och intresserad publik. Dyliga kurser ha överallt i landet anordnats av rösträttsföreningarna antingen ensamma eller tillsammans med andra kvinnoföreningar. Dessutom ha enstaka upplysande föredrag i stor utsträckning hållits inom de olika F. K. P. R.

Tidningen Rösträtt för Kvinnor har under året utkommit med 15 nummer, därav ett 8-sidigt festnummer. Den sammanlagda upplagan har varit 57,100 ex. Med utgången av år 1919 har Rösträtt för Kvinnor nedlagt sin åttaåriga verksamhet. Dess uppgift att verka för kvinnans politiska rösträtt kan nu anses

*Bergman-
Österberg-
ska samhällskurserna.*

Upplysningsverksamhet.

*Rösträtt för
Kvinnor*

vara fullbordad. Som upplysningsorgan hade tidningen dock alltså kunnat fylla en plats, men på grund av de ständigt ökade tryckningskostnaderna och det minskade prenumerantantalet kunde Landsföreningen ej längre ikläda sig ansvaret för tidningens ekonomi.

Det kan måhända vara av intresse att kasta en hastig överblick på några siffror från de gångna åren. Postprenumerant-siffran från 1912, begynnelseåret, var 3,555, för 1913 3,778, för 1914 5,351, för 1915 5,549, för 1916 4,942, för 1917 4,282, för 1918 2,629, för 1919 2,360. Således en ökning från 1912 upptill 1915, därefter en tillbakagång med minsta antalet prenumeranter år 1919. Inkomster under alla åtta åren ha tillsammans utgjort kr. 58,250: 61, däri inberäknat kontant av L. K. P. R. kr. 18,300: —. Utgifter för alla åtta åren ha uppgått till kr. 58,111: 53. Tack vare dels bidrag från L. K. P. R., dels en direkt insamling slutade tidningen sin tillvaro utan att efterlämna några skulder.

*Förlags-
verksam-
heten.*

Förlagsverksamheten har helt och hållit inriktats på upplysningslitteratur. Omkring 136,700 ex. trycksaker ha utgivits för en sammanlagd kostnad av kr. 6,100: 20 därav kr. 2,615: — för årsberättelsen (4,000 ex.). Övriga publikationer äro: Hus-truns ställning enligt förslaget till ny giftermålsbalk (1,000 ex.) av Emilia Broomé; De nya kommunallagarna (1,000 ex.) av Gulli Petrini; Kvinnoansvar och kvinnorösträtt (1,000 ex.) av Ellen Key; Anna Shaw, en levnadsteckning (500 ex.) av Ann Margret Holmgren; Kvinnorna och de kommunala valen, flygblad (122,000 ex.); Dessutom 1 protokollsutdrag, 9 cirkulär, program och formulär.

*Artikel-
serien.*

11:te årgången av L. K. P. R:s artikelserie påbörjades 1919 efter samma linjer som förut. Flera samverkande orsaker ha dock gjort att serien ej utgivits fullständigt. Endast hälften så stort antal artiklar som vanligt d. v. s. sex stycken ha under året ut-sänts. Artiklarna ha tillställts 24 tidningar och ett 90-tal enskilda abonnenter. Artikelseriens redaktör har varit fru Gerda Modén, Gävle. De utsända artiklarna äro: »Ökade rättigheter, ökat ansvar» av Elin Wahlquist, »Praktiska ungdomsskolor» av Karolina Widerström, »Kvinnorna inför valdagen» av Ellen Hagen, »Kvinnliga präster» av Lydia Wahlström, »Fredrika Bremer» av Ann Margret Holmgren, »En märkeskvinna» av Märta Tamm-Götlind.

*Antal lokal-
föreningar
och med-
lemmar.*

Antalet lokalföreningar var den 31 december 1919 209 därav 19 filialer med ett sammanlagt medlemsantal av 13,883. Länsförbundens antal var 16.

Till revisorer av L. K. P. R:s räkenskaper ha återvalts fröken Alida Jacobsson och nyvalts fröken Gertrud Sjöberg och till revisorssuppleanter ha nyvalts fröken Rosalie Lindgren och fru H. Rosenius.

*L. K. P. R:s
revisorer.*

V. U. har under året haft 18 sammanträden och utsänt 9 cirkulär till Centralstyrelsens medlemmar och till de förenings- och länsförbundsordförande, vilka icke tillhöra Centralstyrelsen samt till filialernas representanter.

*Verkstäl-
lande Ut-
skottet.*

L. K. P. R:s byrå är fortfarande inrymd i Brunkebergstorg 24 i. Rikstelefon 86 00, Sthlmstelefon 147 29. Expeditionen är öppen alla vardagar kl. 12,30—4,30 e. m. L. K. P. R:s sekreterare träffas några timmar dagligen å Rösträttsbyrån.

*Expediti-
onen.*

* * *

Beträffande rösträttens framsteg i främmande länder må följande data antecknas:

Nordamerikas Förenta Stater har federalt antagit kvinnorösträtten, i det att den 4 juni även senaten med $\frac{2}{3}$ majoritet godkände förslaget därom. Sedan kräves ratifikation av kongressens beslut uti minst $\frac{3}{4}$ av Staterna. Arbetet härför började omedelbart.

Jamaica, Brittiska Ost-Afrika samt i Australien Nya Syd-Wales och Victoria ha givit kvinnorna rösträtt.

I England har den första kvinnan tagit säte i underhuset. I Belgien ha kvinnorna erhållit kommunal rösträtt. Politisk rösträtt ha givits åt sådana kvinnor, vilkas män eller söner stupat i kriget eller vilka själva fängslats av fienden för patriotiska handlingar. — Holland, som 1917 gav kvinnorna valbarhet, har 1919 givit dem även rösträtt. — Luxemburg har givit kvinnorna rösträtt. — I Tyskland, Polen och Österrike äro kvinnor invalda i riksdagen. — I Frankrike har deputeradekammaren antagit, senaten förkastat förslaget om rösträtt för kvinnor. — I Italien likaså.

Året 1919 betyder för L. K. P. R fullbordad gärning, uppnått mål. Striden är lyktad. Fredens värv begynner, värvet att tillsammans med männen, försedda med samma maktmedel som de, arbeta på förverkligandet av våra samhällsideal. I dem ingå som ett brett inslag rättvisa för vårt eget kön. Men lika breda, eller fastmer ännu bredare, äro inslagen som heta: rättvisa åt alla, män som kvinnor; drägliga levnadsvillkor för alla som bygga och bo i vårt land; uppskattning av varje samvetsgrant

arbete, av vad slag det vara må; möjlighet till utbildning för var och en, så att var och en må finna trevnad i sin dagliga gärning och med densamma kunna gagna sitt land.

Må den makt som snart lägges i våra händer användas under känsla av stort ansvar, så att de som kämpat för rösträtten aldrig måtte komma att ångra den tillit de satt till Sveriges kvinnor!

Stockholm i mars 1920.

Karolina Widerström,
ordförande.

Anna Wicksell,   Ebba Palmstierna.   Gulli Petrini.
v. ordförande.

Signe Jacobsson,
sekreterare.

Kassaförvaltarens rapport.

Räkenskaperna utvisa följande ställning:

Inkomster 1919:

Landsföreningsavgifter	4,108: 05	
Direkt anslutna medlemmars avgifter	34: —	
Insamling	3,130: 09	
Gåva av sekreteraren	1,000: —	
Vinst å polit. upplysningskurs	335: 60	
» å artikelserien	217: 30	
Prenumerationsavgifter m. m. för tidningen Röst- rätt för Kvinnor	6,249: 55	
Räntor	81: 60	
Årets förlust	3,795: 44	18,951: 63

Utgifter 1919:

Tryckning av broschyrer	1,105: 95	
Arsavgift till Int. Woman Suffrage Alliance	35: 20	
Centralstyrelsemöte	525: 05	
Resekostnadsersättning	58: 68	
Offentligt möte 29 maj	268: 70	
Sekreterarearvode	1,000: —	
Avlöningar till byråpersonal	3,207: 50	
Årsberättelse	906: 82	
Tryckning av cirkulär m. m.	791: 75	
Postavgifter	673: 89	
Telefonavgifter	353: 90	
Skrivmaterialier	346: —	
Allmänna omkostnader	487: 86	
Tryckningskostnader för tidningen	7,523: 80	
Författarearvoden för tidningen	285: 25	
Annonser m. m. för tidningen	199: 75	
Rösträttsbyrå, hyra och lyse	1,117: 98	
Avskrivning å inventarier	63: 55	18,951: 63

Tillgångar den 31 december 1919:

Kontant i kassan	433: 99	
Rösträttsbyråns kassa	13: 64	
Artikelseriens kassa	217: 30	
Insatt i Stockholms enskilda bank	5,033: 22	
Fordran för årsberättelsen	187: 25	
Inventarier	572: 10	
Skuld utöver tillgångar	1,478: 66	7,936: 16

Skulder den 31 december 1919:

Bergman-Österbergska samhällskurserna.....	2,579: 91	
Resetalarefonden	3,012: 75	
O. Eklunds Boktryckeri	2,343: 50	7,936: 16

Stockholm den 25 februari 1920.

Thorborg Widebeck,
skattmästare.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt utsedda revisorer, hava behörigen genomgått och granskat kassaförvaltarens räkenskaper för 1919.

Räkenskaperna äro noggrant förda och utgifterna behörigen verifierade, varför vi tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för 1919 års förvaltning.

Stockholm den 18 mars 1920.

Alida Jakobson.

Gertrud Sjöberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1920.

Ständiga medlemmar:

Fru Ann Margret Holmgren, adr.: 22 Norr Mälarstrand, *Stockholm*.
Fröken Anna Whitlock, adr.: 8 Eriksbergsgatan, *Stockholm*.
Bankkassören fröken Signe Bergman, adr.: 15 Grevmagnigatan, *Stockholm*.

Verkställande utskottet:

Praktiserande läkaren fröken Karolina Widerström, ordf. och c. m.*
adr.: 19 Gamla Brogatan, *Stockholm*.
Jur. kand. fru Anna Wicksell, v. ordf. och c. m., adr.: Mörby, *Stocksund*.
Friherrinnan Ebba Palmstierna, c. m., adr.: 19 Villagatan, *Stockholm*.
Fil. dr fru Gulli Petrini, c. m., adr.: 106 Drottninggatan,
Fil. kand. fru Ester Brisman, c. s.** adr.: *Råsunda*.
Fröken Eva Fröberg, c. s., adr.: Kommendörsgatan 38, *Stockholm*.

Alby:

Fru Maria Widegren, ordf. och c. m.
Fru Kristina Karlsson, c. s.

Alingsås:

Postexpeditör fru Anna Kling, ordf.
Fru Maggie Täcklind, c. m.
Fru Brynhild Backstedt, c. s.

Alnö:

Folkskollärarinnan fröken Thérèse Almqvist, ordf. och c. m.
Fru Nanna Ström, c. s.

Alsen:

Fru Karin Palmer, ordf. och c. m.
Fröken Märta Edman, c. s., adr.: Hov, *Alsen*.

* c. m. = centralstyrelsemedlem.
** c. s. = centralstyrelsesuppleant.

Arboga:

Lärarynnan fröken Helga Sundborg, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fru Maria Blidberg, c. s.

Arvidsjaur:

Lärarynnan fru Alma Lundberg, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Tora Falk, c. s.

Arvika:

Fotografen fröken Brita Crona, ordf. och c. m.
Fru Tekla Ohlsson, c. s.

Askersund:

Samskollärarynnan fröken Noline Blidberg, ordf. och c. s.
Lärarynnan fröken Vilma Ericson, c. m.

Avesta—Krylbo:

Fru Erica Falkman, ordf. och c. m., adr.: *Krylbo*.
Fröken Hanna Forssell, c. s., adr.: *Krylbo*.

Bestorp:

Fru Betty Franzén, ordf.

Boden:

Lärarynnan fröken Hanna Andersson, ordf.
Lärarynnan fru Wilhelmina Jonsson, c. m.

Bollnäs:

Fru Gerda Rydén, ordf. och c. m.
Seminarielärarynnan fröken Ann-Mari Dahlgren, c. s. adr.: Sävsberg,
Bollnäs.

Bomhus:

Fru Augusta Jonsson, ordf. och c. s.
Folkskollärarynnan fröken Emilia Bengtzon, c. m.

Borensberg:

Fru Anna Agrén, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Gerda Pettersson, c. s.

Borlänge—St. Tuna:

Fru Maria Widigsson, ordf., adr.: *Borlänge*.
Lärarynnan fröken Lisa Flodman, c. m.
Fröken Thyra Liljeqvist, c. s., adr.: *St. Tuna*.

Borås:

Fru Leonore Odenocrants, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Alfhild Grevillius, c. s.

Broby:

Fröken Ida Lindahl, ordf., adr.: Lugnet, *Broby*.
 Fru Maria Lindwall, c. m.
 Fru Anna Johnsson, c. s.

Bräcke:

Fru Judith Fahler, ordf. och c. s.
 Fru Elin Vallskog, c. m.

Charlottenberg:

Direktören fru Gerda Grill, ordf. och c. m., adr.: *Djursholm*.
 Fil. stud. fröken Stina Olsson, c. s., adr.: Raghildsrud, *Åmot*.

Degerfors:

Konditor fru Elin Stålberg, ordf.
 Lärarinnan fröken Maria Henriksson, c. m.
 Fru Signe Gustafsson, c. s.

Edane:

Handlanden fröken Anna Nilsson, ordf. och c. m., adr.: Lerbol, *Edane*.
 Lärarinnan fröken Anna Olsson, c. s., adr.: Lerbol, *Edane*.

Edsvalla:

Fröken Elise Ahlfbvengren, ordf. och c. m., adr.: Lillnor, *Edsvalla*.
 Fru Gunhild Edgren, c. s.

Eksjö:

Skolföreståndarinnan fröken Maria Löfroth, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Gabriella Lemchen, c. s.

Eringsboda:

Fru Jenny Johansson, ordf. och c. m., adr.: Villa Ekeliden, *Eringsboda*.
 Fru Ida Petterson, c. s.

Eskilstuna:

Folkskollärarinnan fröken Hilda Holm, ordf. och c. m.
 Handelsidkerskan fröken Selma Ekström, c. s.

Eslöv:

E. o. hovrättsnotarien fru Ester Hofvander-Sandberg, ordf.
 Fru Elsa Alkman, c. m.
 Fröken Walborg Bergström, c. s.

Falkenberg:

Fru Blenda Lundin, ordf.
 Handlanden fröken Ellen Nilsson, c. m.
 Fru Lotten Hallberg, c. s.

Falköping:

Folkskollärarinnan fru Augusta Hallenius, ordf. och c. m.
Fru Karin Hagberg, c. s.

Falun:

Seminarieadjunkten fröken Valborg Olander, ordf. och c. m.
Skolföreståndarinnan fröken Gerda Martin, c. s.

Filipstad:

F. d. samskolelärarinnan fröken Alma Rundberg, ordf. och c. m.
Fröken Gerda Bergstrand, c. s.

Finspång:

Folkskollärarinnan fröken Anna Bohman, ordf. och c. m.

Flen:

Fru Emma Blomgren, ordf. och c. s.
Fru Anna Eriksson, c. m.

Färila:

Fru Anna Wallman, ordf. och c. m.
Barnmorskan fru Emma Kring, c. s., adr.: Mohem, *Ljusdal*.

Gislaved:

Folkskollärarinnan fröken Sofie Johnsson, ordf. och c. m.

Glimåkra:

Fru Helga Rönn, ordf.

Glöte:

Lärarinnan fröken Märta Vikström, ordf. och c. m.
Fru Margareta Mattson, c. s.

Gnesta:

Folkskollärarinnan fröken Olga Strandberg, ordf.
Småskollärarinnan fröken Anna Skoglund, c. m.
Fru Hedvig Lindau, c. s.

Gräbbestad:

Telegrafkommissarien fröken Annie Busck, ordf. och c. m.
Fru Emma Risp, c. s.

Grängesberg:

Lärarinnan fru Agda Adolfsson, ordf.
Lärarinnan fröken Margareta Pettersson, c. m.
Fru Louise Hemming, c. s.

Gävle:

Majorskan fru Anna de Maré-Svensson, ordf.
 Dövstumläraryrinnan fröken Hanna Lövgren, c. m.
 Fil. kand. lärarinnan Emy Hall, c. s.

Göteborg:

Skriftställarinnan fru Frigga Carlberg, ordf. och c. m., adr.: Hjällbo,
Göteborg.
 Första postexpeditören fröken Hildur Öijer, c. s.

Götlunda:

Läraryninnan fröken Lovis Johansson, ordf.
 Läraryninnan fröken Götha Andersson, c. m., adr. Rasksäter, *Götlunda*.
 Läraryninnan fröken Inga Klang, c. s.

Hallsberg:

Barnmorskan fru Karin Gustafsson, ordf. och c. m.
 Fru Matilda Lundell, c. s.

Halmstad:

Folkskolläraryninnan fröken Anna Ljungberg, ordf. och c. m.
 Fru Alike Lindblad, c. s.

Hammerdal:

Fröken Kerstin Pålsson, ordf., adr.: Mo, *Hammerdal*.

Haparanda:

Samskolläraryninnan fröken Mia Grape, ordf.
 Fotografen fru Mia Green, c. m.
 Läraryninnan fröken Vera Fridner, c. s.

Hede:

Fru Olga Frisk, ordf. och c. m.
 Fru Anna Carlsson, c. s.

Hedemora:

Fru Fredrika Collin, ordf. och c. m.
 Fru Elsa Olsson, c. s., adr.: Näs Kungsgård, *Dala-Husby*.

Hedeviken:

Fru Karin Halvarsson, ordf.
 Fru Johanna Taflin, c. m.
 Fru Gertrud Vestlund, c. s.

Hjo:

Fru Gerda Bodén, ordf.
 Telefonisten fröken Aurora Andersson, c. m.
 Läraryninnan fröken Lisa Gustafsson, c. s.

Huddinge:

Fru Hedvig Nilsson, ordf. och c. m.
Fru Hildur Nettelblatt, c. s.

Husby-Långshyttan:

Lärarinnan fröken Ida Carlsson, ordf. och c. m.
Fru Clara Norberg, c. s.

Huskvarna:

Fru Hilma Fagerström, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Alfhild Bejbom, c. s.

Husum:

Fru Mimmi Pjerrou, ordf. och c. m.
Fröken Signe Grundström, c. s.

Häggenås:

Fru Alva Jonsson, ordf.
Lärarinnan fröken Selma Mattsson, c. m.
Fru Emma Olsson, c. s., adr.: Österåsen, *Häggenås*.

Hälsingborg:

Fru Kristina Borg, ordf.
Lärarinnan fröken Signe Wennberg, c. m.
Lärarinnan fröken Emily Bölling, c. s.

Härnösand:

Lärarinnan fröken Emma Westerström, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Anna Mankell, c. s.

Hör:

Lärarinnan fröken Johanna Andersson, ordf. och c. m.
Sömmerskan fru Johanna Jönsson, c. s.

Hörby:

Folkskollärarinnan fröken Ulrika Svensson, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Sonja Nilsson, c. m.

Johannishus:

Lärarinnan fröken Ebba Holgersson, ordf. och c. m. adr.: Vång,
Johannishus.
Lärarinnan fröken Edit Paul, c. s., adr.: Vång, *Johannishus*.

Järpen:

Handlanden fru Märta Möller, ordf. och c. m.
Fru Emma Göransson, c. s.

Jönköping:

Tecknaren fröken Emma Aulin, ordf. och c. m.
Fru Nina Wennberg, c. s.

Kalmar:

Fru Hilma Runbäck, ordf. och c. m.
Fru Anna Kreuger, c. s.

Karlshamn:

Fru Lisa Fjällbäck-Velander, ordf. och c. m.
Fru Bertha Forsberg, c. s.

Karlskoga:

Biträdande skolföreståndarinna fröken Hulda Forsgren, ordf. och c. m.
Fru Ninnie Elgeskog, c. s.

Karlskrona:

Läraryninnan fröken Sigrid Kruse, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Signe Mählén, c. s.

Karlstad:

Fil. kand. fru Gerda Hellberg, ordf. och c. m.
Fru Greta Gullström, c. s.

Kil:

Fru Adèle Melén, ordf. och c. m.
Fru Nanny Johansson, c. s.

Kiruna:

Folkskolläraryninnan fröken Ester Holm, ordf. och c. m.
Fröken Armida Granström, c. s.

Klippan:

Telegrafkommisarien fröken Helfrid Bergström, ordf. och c. m.
Fil. mag. fröken Britta Lindblad, c. s.

Knislinge:

Barnmorskan fröken Ester Ekelund, ordf. och c. m., adr.: Knislinge,
Vanås.
Fru Paulina Bengtsson, c. s., adr.: Norup, *Vanås.*

Kopparberg:

Fröken Maja Forslund, ordf. och c. m.

Kristianstad:

Fröken Anna Möller, ordf.
Lärarinnan fröken Anna Hasselgren, c. m.
Fru Elsa Nordlund, c. s.

Kumla:

Fröken Vienna Mesterton, ordf. och c. m.
Fru Betty Holmér, c. s.

Kälarne:

Fröken Jenny Sundin, ordf., adr.: Västane, Kälarne.

Köinge:

Småskollärarynnan fröken Elsa Johnson, ordf. och c. m., adr.: Ätrafors.
Barnmorskan fru Helga Persson, c. s.

Köping:

Fru Emelie Johansson, ordf. och c. m.
Fröken Amelie Salén, c. s.

Köpmanholmen:

Herr Artur Lundgren, ordf.

Landskrona:

Fru Agnes Sjöberg, ordf.
Skriftställarinnan fru Berta Francke-Åkesson, c. m.
Fru Hilda Frisk, c. s.

Laxå:

Fru Ida Karlsson, ordf.

Lidköping:

Fru Carolina Lundblad, ordf.

Lillhärdal:

Barnmorskan fru Anna Frisk, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hilma Bäcklund, c. s.

Limmared:

Fotografen fru Thérèse Nilsson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Marta Ankar, c. s.

Lindesberg:

Folkskollärarynnan fröken Beda Gustafsson, ordf. och c. m., adr.: Aspa,
Gusselby.
Småskollärarynnan fröken Elin Lennkvist, c. s., adr.: Gusselby.

Linköping:

Grevinnan Louise Stenbock, ordf.
 Lärarinnan fru Eva Hanzén, c. m.
 Lärarinnan fröken Jenny Wallerstedt, c. s., adr.: Örebro.

Linsäll:

Telefonisten fru Ida Mesch, ordf. och c. m.
 Sömmerskan fröken Anna Bäckström, c. s.

Lit:

Fru Märta Pährsson, ordf., adr.: Sörkulle, Lit.
 Fru Lydia Lindell, c. m.
 Fru Anna Thorén, c. s.

Ljusdal:

Fru Emelie Ivarsson, ordf. och c. s.
 Fru Karin Andersson, c. m.

Ludvika:

Fru Gerda Karlsten, ordf.
 Fru Elsa Söderbaum, c. m.

Luleå:

Lärarinnan fröken Märta Bucht, ordf. och c. m.
 Skolföreståndarinnan fröken Anna Svensson, c. s.

Lund:

Fru Louise af Ekenstam, ordf. och c. s.
 Docenten fröken Hilma Borelius, c. m.

Långåskans:

Fru Anna Dorotea Olsson, ordf. och c. m.
 Fru Magnhild Östberg, c. s.

Malmö:

E. o. hovrättsnotarien fröken Elisabeth Nilsson, ordf. och c. m.
 Folkskollärarinnan fröken Naëmi Uddenberg, c. s.

Malung:

Fru Karin Holst, ordf.
 Handlanden fröken Brita Lissel, c. m.
 Fru Brita Vestin, c. s.

Mariestad:

Skolföreståndarinnan fru Andriette Florén, ordf. och c. m.
 Fru Jenny Lindberger, c. s.

Markaryd:

Folkskollärarinnan fröken Hildegard Herthelius, ordf. och c. m., adr.:
Postfack 52, *Markaryd*.
Fru Anna Nilzén, c. s.

Marstrand:

Organisten fru Annie Olän, ordf. och c. m.
Fröken Signe Widell, c. s.

Mjölby:

Fil. mag. fröken Inez Flinta, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Tekla Mattson, c. s.

Mora:

Lärarinnan fröken Eva Berg, ordf. och c. m.
Redaktören riksdagsmannen A. Olsson, c. s.

Motala:

Folkskollärarinnan fröken Erika Häckner, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Signe Thörnqvist, c. s.

Munkflohögen:

Fru Märta Edler, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Lilly Eriksson, c. s.

Neder-Kalix:

Fru Dindi Svanberg, ordf.
Fröken Ester Taube, c. m., adr.: *Vassen*.

Nora:

Samskollärarinnan fröken Signe Asplund, ordf. och c. m.
Handlanden fröken Sigrid Lindahl, c. s.

Norberg:

Fru Mary Arosenius, ordf.
Folkskollärarinnan fröken Magda Johansson, c. m. adr.: *Kärrgruvan*.
Lärarinnan fröken Anna Gustavsson, c. s., adr.: *Spännarhyttan, Kärrgruvan*.

Norrahammar:

Fru Alma Andersson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Klara Hultqvist, c. s.

Norrköping:

Prakt. läkaren fru Anna Clara Romanus-Alfvén, ordf. och c. m.
Bokförelaren fröken Betty Olsson, c. s.

Norrtälje:

Samskollärarynnan fröken Elsa Stenmark, ordf. och c. m.
Fru Maria Wennerström, c. s.

Nyköping:

Folkskollärarynnan fröken Ingrid Örström, ordf. och c. m.
Skolföreståndarynnan fröken Anna Molin, c. s.

Nässjö:

Fru Ida Thidell, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fröken Sofia Jonsson, c. s.

Orsa:

Komminister Axel Hambræus, ordf.
Fröken Ida Larsson, c. m.
Fru Greta Andersson, c. s.

Oskarshamn:

Folkskollärarynnan fröken Elsa Gabrielson, ordf.
Fröken Signe Wikman, c. m.
Fröken Maria Ekholm, c. s.

Piteå:

Dispensärsköterskan fröken Klara Käck, ordf. och c. m.
Fröken Hulda Åberg, c. s.

Ragunda:

Fotografen fröken Hildegard Löfblad, ordf.

Ramsele:

Handlanden fröken Sara Johansson, ordf. och c. m.
Fröken Laura Molander, c. s.

Ronneby:

Fru Augusta Tonning, ordf. och c. m.
Fröken Adèle Rosensvärd, c. s.

Rättvik:

Fru Frida Johansson, ordf. och c. m.
Fröken Inga Ericson, c. s.

Sala:

Folkskollärarynnan fröken Hanna Mogren, ordf. och c. m.

Sandslån:

Fru Jenny Holmgren, ordf. och c. m.
Fru Hilda Bergström, c. s.

Sigtuna:

Fröken Kerstin Larsson, ordf. och c. m.

Simrishamn:

Fil. mag. bitr. skolföreståndarinna fröken Agnes Björkman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Lisa Schultz, c. s.

Skara:

F. d. skolföreståndarinna fröken Clara Wallmark, ordf.
Seminarielektor Elida Andersson, c. m.
F. d. skolföreståndarinna fröken Otilia Fernander, c. s.

Skellefteå:

Sjuksköterskan fröken Hulda Lindberg, ordf. och c. m.
Bankbokhållaren fröken Amélie Nordström, c. s.

Skutskär:

Folkskollärarinnan fröken Adolfina Eriksson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Augusta Hammarström, c. s.

Sköldinge:

Fil. kand. fru Anna Möller, ordf. och c. m., adr.: Eneby, *Kantorp*.
Lärarinnan fröken Elin Age, c. s., adr.: *Valla*.

Skövde:

Konstnären fröken Louise av Geijerstam, ordf. och c. m.
Fru Anna Starck, c. s.

Slöinge:

Fröken Elin Svensson, ordf., adr.: Berte, Slöinge.
Folkskollärarinnan fröken Hildegard Wallin, c. m.
Fröken Selma Pettersson, c. s.

Sollefteå:

Fru Agnes Westin, ordf. och c. s.
Fru Freja Fredriksson, c. m.

Sprängsviken:

Fröken Beda Buréus, ordf.

Steneby:

Fru Signe Persson, ordf., adr.: Mustadsfors, Långed.
Fru Elisabeth Wærn-Bugge, c. m., adr.: *Saltsjö-Duvnäs*.

Stenstorp:

Fru *Hilda Ahlenius*, ordf.
Fru Eugénie Dimberg, c. m.

Stockholm:

Fil. dr fru *Gulli Petrini*, ordf., adr.: 106 Drottninggatan.
Fru Karin Fjällbäck-Holmgren, c. m., adr.: 8 B Norrtullsgatan.
Barnavårdsinspektrisen fröken Anna Lindhagen, c. s., adr.: 15 Floragatan.

Storvik:

Fröken *Stina Norbäck*, ordf.
Fru Eva Forsmark, c. m.
Fru Karin Zetterlund, c. s.

Strängnäs:

Fru Augusta Widebeck, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ninni Huldt, c. s.

Strömstad:

Fru Anna Hellbom, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Gurli Jacobsson, c. s.

Sundsvall:

Lärarinnan fröken Elin Wahlquist, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Maria Himmelstrand, c. s.

Surte:

Lärarinnan fröken Anna Wenner, ordf. och c. m.
Sömmerskan fröken Jenny Ambjörnsson, c. s.

Säffle:

Telegrafisten fröken Alma Hallby, ordf. och c. m.
Fru Maria Söderqvist, c. s.

Sävsjö:

Handlanden fröken Signe Johansson, ordf. och c. m.
Fru Torborg Persson, c. s.

Söderhamn:

Fru Elin Pohlmann, ordf. och c. m.
Fil. mag. fröken Gertrud Dalén, c. s.

Söderköping:

Fru Bea Wahlgren, ordf. och c. m.
Fru Signe Lundin, c. s.

Södertälje:

Redaktören fru Maria Dehn, ordf. och c. m., adr.: 2 St. Nygatan, *Södertälje*.

Fotografen fröken Maria Hallström, c. s.

Sölvesborg:

Folkskollärarinnan fröken Ebba Hultqvist, ordf. och c. m.

Sjuksköterskan fröken Ella Petersson, c. s.

Tidaholm:

Fru Emilie Nyman, ordf. och c. m.

Tofta:

Fröken Anna Johansson, ordf. och c. m.

Fröken Anna Andersson, c. s., adr.: Attorp, *Tofta*.

Tomelilla:

Lärarinnan fil. kand. fröken Hulda Lundh, ordf. och c. m.

Bokbindaren fröken Davida Håkansson-Livång, c. s.

Torshälla:

Folkskollärarinnan fru Frida Grönberg, ordf. och c. m.

Folkskollärarinnan fröken Maria Carell, c. s.

Tranås:

Lärarinnan fru Emma Elisabeth Andersson, ordf. och c. m.

Fru Josefina Lundblad, c. s.

Trollhättan:

Fröken Augusta Björkqvist, ordf. och c. m.

Fröken Beda Nilsson, c. s.

Tvååker:

Folkskollärarinnan fru Thyra Lönnergrén, ordf. och c. m.

Affärsbiträdet fröken Frida Andersson, c. s.

Töreboda:

Fru Elsa Ahlenius, ordf.

Ulricehamn:

F. d. telegrafkommissarien fröken Hedvig Siedberg, ordf. och c. m.

Fru Anna Stenman, c. s.

Umeå:

Telegrafisten fröken Ingeborg Öquist, ordf. och c. m.

Sem.-lektor fil. kand. fröken Anna Grönfeldt, c. s.

Uppsala:

Fru Ellen Hagen, ordf. och c. m., adr.: *Gävle*.
Fru Maria Hagelin, c. s.

Valdemarsvik:

Fröken Astrid Eriksson, ordf.
Fröken Frida Berglund, c. m.
Fru Hanna Lindstrand, c. s.

Vallsta:

Fröken Beda Andersson, ordf.
Fröken Maria Fröderberg, c. m.
Fru Sigrid Olsson, c. s., adr.: Östernäs, *Vallsta*.

Vara:

Fru Anna Karlsson, ordf. och c. m.
Fru Lizzie Synnerholm, c. s.

Varberg:

Fröken Bertha Nilsson, ordf.
Sjuksköterskan fröken Conny Cristensson, c. m.
Lärarynnan fröken Julia Palm, c. s.

Vaxholm:

Fru Alma Lénström, ordf. och c. m., adr.: 86 Östermalmsgatan, *Sthlm*.
Folkskollärarynnan fröken Maria Andersson, c. s., adr.: *Rindö*.

Vemdalen:

Fru Hilda Fladvad, ordf. och c. m.
Fru Kristina Höglund, c. s.

Vetlanda:

Fru Anna Nylén, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Agnes Petersson, c. s.

Vimmerby:

Folkskollärarynnan fröken Gertrud Fröberg, ordf.
Samskollärarynnan fil. kand. fröken Julia Helander, c. m.

Visby:

Lärarynnan fru Sigrid Herlitz, ordf. och c. s.
Lärarynnan fröken Vilna Christianson, c. m.

Vänersborg:

Lärarynnan fröken Ingrid Bergius, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Ada Rosengren, c. s.

Västerås:

Fru Ingrid Nordenström, ordf. och c. m.
Fru Ida Johansson, c. s.

Västkinde:

Konstnären fru Caroline Benedicks-Bruce, ordf. och c. m., adr.: Brucebo, *Visby*.
Fru Lova Molander, c. s., adr.: Vible, *Västerhejde*.

Växjö:

Folkskollärarinnan fröken Inez Malm, ordf.
Stadsbarnmorskan fröken Stina Åkerstein, c. m.
Lärarinnan fröken Eva Lundgren, c. s.

Ystad:

Fru Maja Strandberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ebba Heurlinger, c. s.

Ytterberg:

Fru Elin Svensson, ordf. och c. m., adr.: Ytterberg, *Sveg*.
Fröken Kristina Lindell, c. s., adr.: Ytterberg, *Sveg*.

Ytterhogdal:

Barnmorskan fru Brita Borg, ordf.
Fröken Anna Pehl, c. m.
Lärarinnan fröken Helga Andersson, c. s.

Åmål:

Lärarinnan fröken Emma Bäckman, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Asta Olsson, c. m.

Åtvidaberg:

Lärarinnan fröken Ester Röhl, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Maria Johansson, c. s.

Älvros:

Fru Beda Jonsson, ordf. och c. m.
Fru Elvira Sjöqvist, c. s.

Älvsjö:

Fru Olga Widegren, ordf. och c. m., adr.: Långbro, *Älvsjö*.
Lärarinnan fröken Hildur Norberg, c. s., adr.: Mälarhöjden, *Älvsjö*.

Ängelholm:

Bankkassör fröken Agnes Rosander, ordf.
Fröken Ida Lindblad, c. m.
Fru Hilma de Flon, c. s.

Örebro:

Folkskollärarinnan fru Elsa Perselli, ordf. och c. m.
Fabrikören fru Hanna Béen, c. s.

Östersund:

Fru Birgit Hedström, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Elsa Nylén, c. s.

Östhammar:

Gymnastikdirektören och bankkassören fröken Signe Jacobson, ordf.
och c. m.
Bankkassör fröken Ellen Jansson, c. s.

Över-Kalix:

Fröken Alida Bergman, ordf.

Överturingen:

Fru Julia Andersson, ordf.
Fröken Anna Wahlberg, c. m.
Fru Kristina Halvarsson, c. s.

Öxnared:

Folkskollärarinnan fröken Hilma Jacobsson, ordf. och c. m., adr.: Brinke-
bergskulle, *Vänernborg*.
Sömmerskan fröken Ida Larsson, c. s.

Representanter för filialerna 1920:**Bjärnum:**

Representant: Fru Josefina Servin.

Fors:

Representant: Fru Tea Sjöblom.

Grästorps:

Representant: Fröken Ester Hjertberg.

Gällersta:

Representant: Fröken Kerstin Magnusson, adr.: Almbro mejeri, *Gällersta*.

Järna:

Representant: Fru Sophie Le Moine.

Kungsör:

Representant: Fru Maria Larsson.

Landa:

Representant: Folkskollärarinnan fröken Stina Wilhelmsson.

Leksand:

Representant: Folkskollärarinnan fröken Anna Linder, adr.: *Härads-
bygden*.

Ljungsbro:

Representant: Fröken Anna Broman.

Muskossel:

Representant: Fru Anna Lidström.

Ringkarleby:

Representant: Lärarinnan fröken Emy Larsson.

Skänninge:

Representant: Fru Emmy Borgström.

Storå:

Representant: Fru Elin Käberg.

Strömsnäs:

Representant: Fröken Tekla Bengtsson, adr.: Strömsnäs bruk, *Strömsnäs*.

Vasselhyttan:

Representant: Lärarinnan fröken Maj Eriksson.

Vindeln:

Representant: Fru Ingeborg Holmström-Vifell, adr.: Folkhögskolan, *Vindeln*.

Västra Strö:

Representant: Fröken Anna Viktor, adr.: Trollenäs slott, *Trollenäs*.

Åmmeberg:

Representant: Lärarinnan fröken Nelly Franzén.

Östra Ryd:

Representant: Lärarinnan fru Hilma Svensson.

Ordförande i länsförbunden 1920:

- Blekinge länsförbund*: fru Augusta Tonning, adr.: Ronneby.
Dalarnas länsförbund: fru Fredrika Collin, adr.: Hedemora.
Gävleborgsförbundet: fru Gerda Modén, adr.: Gävle.
Förbundet för Göteborgs- och Bohuslän: fru Frigga Carlberg, adr.:
Hjällbo, Göteborg.
Jämtlands länsförbund: fru Willanowa Bergner, adr.: Östersund.
Jönköpings länsförbund: fröken Emma Aulin, adr.: Jönköping.
Skaraborgs länsförbund: fru Andriette Florén, adr.: Mariestad.
Skåneförbundet: fru Maja Strandberg, adr.: Ystad.
Stockholms länsförbund: fru Alma Lénström, adr.: 86 Östermalms-
gatan, Stockholm.
Södermanlands länsförbund: fru Augusta Widebeck, adr.: Strängnäs.
Upplands länsförbund: fru Ellen Hagen, adr.: Gävle.
Värmlands länsförbund: fru Gerda Hellberg, adr.: Karlstad.
Västmanlands länsförbund: fru Nina Benner-Andersson, adr.: Äppel-
viken, Stockholm.
Älvsborgsförbundet: fröken Ingrid Bergius, adr.: Vänersborg.
Örebro länsförbund: fröken Maja Forsslund, adr.: Kopparberg.
Östergötlands länsförbund: fru Signe Törnqvist, adr.: Motala.
-

Tabell, utvisande det antal kvinnor, som under
uppdrag och

	Kommunalstyrelsen (stads-, municipal- och kom- munalfullmäktige-, municipa- l- och kommunalnämnd)				Drätsel- kamma- ren		Fattig- vårds- nämnd		Bygg- nads- nämnd		Hälsa- vårds- nämnd		Pens- sions- nämnd	
	valda av de moderata	valda av de frisinade	valda av socialde- mokr.	valda utan partibe- teckning	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.
Medlemmar av F. K. P. R.	32	88	37	6	1	1	86	32	1	—	1	11	73	48
Icke medlem- mar av F. K. P. R.	29	8	54	—	—	—	69	23	—	—	2	5	50	73

år 1919 på 87 orter innehaft olika kommunala
befattningar.

Barna- vårds- nämnd	Nykter- hets- nämnd		Livs- medels- nämnd		Folk- skole- styrelse eller skolråd		Kyrko- råd		Andra kommunala kommittéer		Fungerat som Barna- vårds- män	Styrelserna för männens politiska organisationer						
	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.		ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	
61	17	27	9	28	8	46	15	2	2	105	28	280	25	4	75	17	3	—
43	14	10	3	10	4	19	13	—	—	71	19	222	13	3	14	—	6	1

Översikt

över Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantalet 31 december 1919.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Alby	Västernorrlands	1913	Mars	2	100	—
Alingsås	Älvsborgs	1913	April	13	36	—
Alnö	Västernorrlands	1912	December	1	50	—
Alsen	Jämtlands	1915	Mars	15	19	—
Arboga	Västmanlands	1904	November	16	50	—
Arvidsjaur	Norrbottnens	1907	November	2	79	5
Arvika	Värmlands	1905	»	29	134	—
Åskersund	Örebro	1911	April	28	—	—
Avesta-Krylbo ..	Kopparbergs	1909	Februari	9	53	2
Bestorp	Östergötlands	1918	»	—	10	—
Boden	Norrbottnens	1913	April	3	50	—
Bollnäs	Norrbottnens	1909	Mars	24	84	3
Bomhus	Gävleborgs	1909	Februari	17	76	5
Borensberg	»	1909	»	—	31	9
Borlänge-St. Tuna	Östergötlands	1918	November	11	35	—
Borås	Kopparbergs	1911	Maj	7	88	—
Broby	Älvsborgs	1908	December	8	43	9
Bräcke	Kristianstads	1915	»	—	—	—
Charlottenberg ..	Jämtlands	1908	Maj	10	27	—
Degerfors	Värmlands	1910	Mars	12	38	—
Edane	Örebro	1909	Oktober	23	56	—
Edsvalla	Värmlands	1913	September	14	15	—
Eksjö	»	1906	November	18	15	—
	Jönköpings	1904	December	2	62	—

Eringsboda	Blekinge	1910	Oktober	10	12	—
Eskilstuna	Södermanlands	1908	Februari	3	179	10
Eslöv	Malmöhus	1903	December	4	42	5
Falkenberg	Hallands	»	Maj	5	90	8
Falköping	Skaraborgs	1908	Mars	17	12	—
Falun	Kopparbergs	1905	December	11	151	—
Filipstad	Värmlands	»	Mars	26	79	—
Finspång	Östergötlands	1913	Maj	18	29	2
Flen	Södermanlands	1909	Mars	6	37	3
Forshaga	Värmlands	1910	April	9	69	—
Färila	Gävleborgs	1909	Mars	25	28	—
Gislaved	Jönköpings	1908	Januari	30	15	—
Glimåkra	Kristianstads	1917	December	2	16	—
Glöte	Jämtlands	»	April	16	36	—
Gnesta	Södermanlands	1907	Oktober	9	28	1
Gräbbsstad	Göteborgs o. Bohuslän	»	Augusti	7	31	6
Grängesberg	Kopparbergs	1905	December	28	74	1
Gävle	Gävleborgs	1902	April	4	162	1
Göteborg	Göteborgs o. Bohuslän	»	Oktober	7	902	28
Götlunda	Örebro	1917	Maj	11	12	4
Hallsberg	Örebro	1909	Oktober	30	30	—
Halmstad	Hallands	1903	April	24	35	—
Hammerdal	Jämtlands	1917	»	21	19	3
Haparanda	Norrbottnens	1907	November	19	63	—
Hede	Jämtlands	1916	April	13	49	—
Hedemora	Jämtlands	1906	Maj	10	30	—
Hedeviken	Kopparbergs	1917	April	13	39	—
Hjo	Jämtlands	1908	Mars	26	22	—
Huddinge	Skaraborgs	1917	April	29	40	2
Husby-Långshyttan	Kopparbergs	»	Oktober	21	18	2
Huskvarna	Jönköpings	1908	November	28	186	8
Husum	Västernorrlands	1916	December	12	14	4
Häggensås	Jämtlands	1915	Mars	3	30	—
Hälsingborg	Malmöhus	1903	Februari	10	180	—
Härnösand	Västernorrlands	1904	Mars	2	76	—
Hör	Malmöhus	1913	December	6	25	—
	Transport	4,039				121

Föreningens namn	L ä n	Å r	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Hörby	Malmöhus	1906	December	6	4,039	121
Johannishus.....	Blekinge	1915	»	5	42	1
Järpen	Jämtlands	1911	Februari	1	25	1
Jönköping	Jönköpings	1906	Mars	8	32	1
Kalmar	Kalmar	1907	April	6	151	1
Karlshamn	Blekinge	1905	Maj	15	99	4
Karlskoga	Örebro	1907	»	15	77	4
Karlstad	Blekinge	1904	April	9	60	6
Katrineholm	Värmlands	1903	Mars	16	75	—
Kil	Södermanlands	1913	Oktober	16	229	—
Kiruna.....	Värmlands	1906	December	15	72	—
Klippan	Norbottens	1913	Februari	9	28	—
Knisslinge	Kristianstads	1908	December	2	34	1
Kopparberg	Örebro	1915	»	21	17	—
Kristianstad	Kristianstads	1906	Januari	31	60	—
Kristinehamn	Värmlands	1906	November	6	135	3
Kumla	Örebro	1910	April	8	74	—
Kälarne	Jämtlands	1906	»	28	88	—
Köinge	Hallands	1915	»	8	10	—
Köping	Västmanlands	1919	»	24	24	—
Köpmanholmen	Västernorrlands	1908	»	21	65	—
Landskrona	Malmöhus	1917	Mars	23	24	—
Laxå	Örebro	1903	»	6	90	—
Lidköping	Skaraborgs	1916	Januari	21	22	—
Lillhärdal	Jämtlands	1913	November	13	25	—
Limnared	Jämtlands	1915	April	13	87	—
Lindesberg	Älvsborgs	1913	Maj	3	6	—
Linköping	Örebro	1905	December	12	29	3
Linsåll	Ostergötlands	1903	Maj	2	137	—
.....	Jämtlands	1913	Februari	25	37	—
.....	Transport					

Lit	Jämtlands	1918	September	21	47	4
Ljusdal	Gävleborgs	1907	Augusti	16	67	—
Ludvika	Kopparbergs	1905	December	10	20	—
Luleå	Norrbottnens	1907	Juli	11	164	—
Lund	Malmöhus	1903	Januari	24	129	—
Lysekil	Göteborgs o. Bohuslän	1907	November	6	40	—
Långgaskans	Jämtlands	1917	Mars	3	31	—
Malmö	Malmöhus	1903	April	21	361	—
Malung	Kopparbergs	1913	December	14	48	—
Marjestad	Skaraborgs	1904	November	21	56	—
Markaryd	Kronobergs	1908	Januari	31	36	—
Marstrand	Göteborgs o. Bohuslän	1913	Juli	6	40	—
Mjölby	Östergötlands	1917	Oktober	27	23	7
Mora	Kopparbergs	1917	»	17	35	—
Motala	Östergötlands	1909	November	17	137	—
Munkflohögen	Jämtlands	1917	April	19	29	7
Neder-Kalix	Norrbottnens	1907	Augusti	10	22	—
Nora	Örebro	1905	December	17	36	2
Norberg	Västmanlands	1909	November	5	51	—
Norrahammar	Norberg	1907	Januari	3	20	—
Norrköping	Jönköpings	1903	November	9	102	—
Norrälje	Östergötlands	1905	»	6	55	—
Nyköping	Stockholms	1903	Februari	9	84	—
Nässjö	Södermanlands	1909	December	13	34	—
Orsa	Jönköpings	1916	April	17	51	3
Osby	Kopparbergs	1911	September	14	30	—
Oskarshamn	Kristianstads	1907	November	22	64	—
Piteå	Kalmar	1917	Juli	10	18	—
Ragunda	Norrbottnens	1917	April	—	18	—
Ramsle	Jämtlands	1903	Mars	28	16	2
Ronneby	Västernorrlands	1915	April	24	128	2
Räneå	Blekinge	1919	»	—	15	—
Rättvik	Norrbottnens	1912	November	5	25	—
Rönninge—Tumba	Kopparbergs	1912	Februari	21	51	—
Sala	Stockholms	1912	Juni	16	40	—
Sandslän	Västmanlands	1916	Februari	16	40	—
	Västernorrlands	1916	November	29	30	1
			Transport		8,125	169

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Sigtuna.....	Stockholms	1907	Augusti	20	8,125	169
Simrishamn.....	Kristianstads	»	December	8	15	—
Skara.....	Skaraborgs	1903	Oktober	13	58	—
Skellefteå.....	Västerbottens	1907	Juli	8	25	—
Skutskär.....	Uppsala	1906	April	4	50	—
Sköldinge.....	Södermanlands	1914	Mars	22	40	—
Skövde.....	Skaraborgs	1909	September	4	25	—
Slöinge.....	Hallands	1917	Oktober	—	—	—
Sollefteå.....	Västernorrlands	1906	»	22	46	—
Sprängsviken.....	»	1917	Mars	3	26	—
Steneby.....	Älvsborgs	1918	Augusti	25	22	—
Stenstorp.....	Skaraborgs	1909	»	1	27	—
Stockholm.....	»	1902	Juni	4	1,820	—
Storvik.....	»	1907	December	15	7	—
Strängnäs.....	Södermanlands	1906	Februari	14	45	—
Strömstad.....	Göteborgs o. Bohuslän	»	»	16	65	5
Stöde.....	Västernorrlands	1916	Juli	9	42	4
Sundsvall.....	Västernorrlands	1903	December	4	113	—
Surte.....	Älvsborgs	1910	Maj	7	84	1
Säffle.....	Värmlands	1907	Januari	7	23	3
Sävsjö.....	Jönköpings	1904	November	23	18	—
Söderhamn.....	Gävleborgs	1903	December	9	68	—
Söderköping.....	Östergötlands	1907	November	30	68	2
Södertälje.....	Stockholms	1906	Februari	9	58	—
Sölvesborg.....	Blekinge	1911	Maj	4	140	10
Tidaholm.....	Skaraborgs	1906	»	15	10	—
Tofta.....	Hallands	1917	Oktober	28	17	—
Tomelilla.....	Kristianstads	1913	Januari	2	43	—
Torsålla.....	Södermanlands	1909	Mars	19	22	—
Tranås.....	Jönköpings	1910	November	22	29	—

Trollhättan	1907	September	12	119	3
Tväåker	1917	April	28	38	6
Tännäs	1917	—	4	22	10
Töreboda	1919	—	—	12	—
Ulricehamn	1908	Oktober	1	24	2
Umeå	1903	November	24	124	1
Uppsala	1903	Mars	21	165	—
Valdemarsvik	1913	April	6	32	—
Vallsta	1918	Maj	12	36	—
Vara	1916	December	10	24	6
Varberg	1903	April	20	100	—
Vaxholm	1906	November	26	64	—
Vemdalen	1916	April	15	15	—
Vetlanda	1908	November	28	20	—
Vimmerby	1908	Mars	7	11	—
Visby	1906	September	17	55	—
Vänersborg	1904	December	6	52	—
Västerås	1906	Oktober	13	186	4
Västkinde	1912	December	15	15	—
Växjö	1913	Mars	23	59	2
Ystad	1907	December	7	114	—
Ytterberg	1915	April	11	35	5
Ytterhogdal	1916	April	7	25	10
Åmål	1917	November	20	17	2
Åtvidaberg	1908	Oktober	18	77	8
Älvros	1916	April	—	30	—
Älvsjö	1917	December	17	46	—
Ängelholm	1903	April	23	91	—
Öjebyn	1917	November	1	29	—
Örebro	1903	Maj	13	200	—
Östersund	1908	December	14	139	—
Osthammar	1915	Februari	1	21	—
Överkalix	1915	November	15	15	—
Övertungen	1915	Maj	25	29	9
Oxnered	1908	April	5	45	5
Älvsborgs	1908	—	—	—	—
Älvsborgs	1907	—	—	—	—
Hallands	1917	—	—	—	—
Jämtlands	1919	—	—	—	—
Skaraborgs	1908	—	—	—	—
Älvsborgs	1908	—	—	—	—
Västerbottens	1903	—	—	—	—
Uppsala	1913	—	—	—	—
Östergötlands	1918	—	—	—	—
Gävleborgs	1916	—	—	—	—
Skaraborgs	1903	—	—	—	—
Hallands	1906	—	—	—	—
Stockholms	1916	—	—	—	—
Jämtlands	1908	—	—	—	—
Jönköpings	1908	—	—	—	—
Kalmar	1906	—	—	—	—
Gottlands	1904	—	—	—	—
Älvsborgs	1906	—	—	—	—
Västmanlands	1912	—	—	—	—
Gottlands	1913	—	—	—	—
Kronobergs	1907	—	—	—	—
Malmöhus	1915	—	—	—	—
Jämtlands	1916	—	—	—	—
Älvsborgs	1917	—	—	—	—
Östergötlands	1908	—	—	—	—
Jämtlands	1916	—	—	—	—
Stockholms	1917	—	—	—	—
Kristianstads	1903	—	—	—	—
Norrbottnens	1917	—	—	—	—
Örebro	1903	—	—	—	—
Jämtlands	1908	—	—	—	—
Stockholms	1915	—	—	—	—
Norrbottnens	1915	—	—	—	—
Västernorrlands	1908	—	—	—	—
Älvsborgs	1908	—	—	—	—
Transport	13,261				267

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
<i>Filtaler:</i>	Transport					267
Bjärnum	Kristianstads	1918	April	—	13,261	—
Fors	Kopparbergs	1917	Oktober	22	6	—
Gråstorp	Skaraborgs				10	—
Gällerstå	Örebro	1915	November	19	6	—
Järna	Stockholms	1913	December	15	7	—
Kungsör	Södermanlands		November	27	20	—
Landa	Gävleborgs	1912	Mars	—	15	—
Leksand	Kopparbergs	1907		—	32	—
Ljungsbro	Östergötlands	1909		—	43	—
Muskossel	Norrbottnens	1911		—	9	—
Ringkarleby	Örebro	1917	Januari	28	6	—
Skänninge	Östergötlands	1918	Mars	5	9	—
Storå	Örebro	1917	April	25	4	—
Strömsnäs	Kronobergs	1913		—	9	—
Vasselhyttan	Örebro	1917	April	27	12	—
Vindeln	Västerbottens			—	5	—
Västra Strö	Malmöhus	1912		—	8	—
Ämmeberg	Örebro	1916	April	—	30	—
Östra Ryd	Östergötlands	1917		9	14	—
Till Blekinge länsförbund direkt	anslutna medlemmar			—	35	—
» L. K. P. R.				—	55	—
	Summa				13,616	267

STADGAR

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

§ 1.

Landsföreningen är en sammanslutning av lokalföreningar och, på ort där ingen sådan finnes, direkt anslutna medlemmar, som verka för att svensk kvinna må erhålla politisk rösträtt och valbarhet på samma villkor som svensk man.

§ 2.

Varje lokalförening väljer sin egen styrelse och antager sina egna stadgar, vilka dock icke få vara stridande mot Landsföreningens.

§ 3.

Mom. A. I spetsen för Landsföreningen står en centralstyrelse, till vilken varje lokalförening äger rätt utse en medlem jämte en suppleant.

Mom. B. Medlem av centralstyrelsen och eventuellt suppleant för henne för nästa kalenderår utses å allmänt höstsammanträde inom den lokalförening de skola representera. Justerat valprotokoll insändes före november månads utgång till det löpande årets centralstyrelse.

Mom. C. Centralstyrelsen äger att, därest det befinnes lämpligt och möjligt, anställa fast resetalare. Denna blir under sin funktionstid medlem av centralstyrelsen.

§ 4.

Mom. A. Centralstyrelsen har årligen ett ordinarie sammanträde å mellan ledamöterna överenskommen tid och plats. Mellan sammanträdena föras förhandlingarna skriftligt. Flertalets mening utgör styrelsens beslut. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Mom. B. Centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar av lokalstyrelser äga rätt att väcka förslag till ämnen att å centralstyrelsens årsmöten behandlas.

Avgörandet, huruvida föreslaget ämne skall upptagas, tillkommer centralstyrelsen.

§ 5.

Mom. A. Centralstyrelsen utser på sitt ordinarie årsmöte inom eller utom sig ett verkställande utskott, bestående av fyra ordinarie medlemmar jämte suppleanter, och väljer bland dessa Landsföreningens ordförande. Verkställande utskottets medlemmar äga deltaga i centralstyrelsens förhandlingar och beslut.

Mom. B. V. U. väljer inom sig Landsföreningens vice ordförande samt inom eller utom sig till Landsföreningens sekreterare och skattmästare i Stockholm bosatta kvinnor, vilka uppbära av centralstyrelsen för varje år bestämda arvoden.

Mom. C. Den lokalförening, vars centralstyrelsemedlem inväljes i V. U., äger rätt utse ny representant.

§ 6.

Mom. A. Centralstyrelsen utgör organ för de var för sig självständiga lokalföreningarnas gemensamma uppträdande samt beslutar angående alla sådana åtgärder, som taga deras samfällda verksamhet i anspråk. I fråga om åtgärder, som röra gemensamt uppträdande för uppnående av Landsföreningens mål, äro lokalföreningarna pliktiga att ställa sig centralstyrelsens beslut till efterrättelse.

Mom. B. Förslag från lokalförening angående gemensamma åtgärder hänskjutas alltid till centralstyrelsens avgörande. Dock må ärende, som av centralstyrelsen avslagits och ånyo upptagits av minst 6 föreningar, i sista hand avgöras genom behandling i alla de särskilda lokalföreningarna, varvid den mening, som biträdes av flertalet lokalföreningar, blir Landsföreningens beslut.

Mom. C. Åtgärder, som angå den politiska ledningen av Landsföreningens arbete, exempelvis hänvändelser till regering och riksdag, äro av gemensam natur och må icke utan centralstyrelsens medgivande av någon lokalförening självständigt företagas.

§ 7.

Centralstyrelsens verkställande utskott förmedlar behandlingen av de frågor, som stå under centralstyrelsens avgörande, samt sörjer för verkställigheten av dess beslut. I sådana utomordentliga fall, då särskilda omständigheter göra ett hänvändande till hela centralstyrelsen

omöjligt, har verkställande utskottet myndighet att besluta och handla efter bästa övertygelse i Landsföreningens namn.

§ 8.

Till bestridande av utgifterna för det gemensamma arbetet inbetalar varje lokalförening före april månads utgång till centralstyrelsens skattmästare ett belopp, som motsvarar 35 öre pr medlem. Till grund för beräkningen lägges antalet föreningsmedlemmar 31 dec. föregående år.

För under jan.—mars löpande året bildade föreningar erlägges avgiften efter beräkning av antalet medlemmar 31 mars och inbetalas under april. För under april—juni löpande året bildade föreningar erlägges avgiften efter beräkning av antalet medlemmar 30 juni och inbetalas före september månads utgång. Senare under året bildade föreningar befrias från avgift under kalenderåret.

Direkt anslutna medlemmar betala 1 kr.

§ 9.

Landsföreningens räkenskaper granskas av två i Stockholm bosatta revisorer, vilka jämte två revisorssuppleanter väljas av styrelserna inom de fem största lokalföreningarna. Års- och revisionsberättelser utsändas under mars månad varje år till lokalföreningarnas styrelser, vilka äga bevilja eller vägra centralstyrelsen ansvarsfrihet. Justerat protokoll om decharge insändes före april månads utgång till V. U.

§ 10.

Mom. A. För att beslut om ändring av dessa stadgar skall vara giltigt, skall ändringsförslaget antagas av två på varandra följande centralstyrelsemöten, och å det senaste biträdas med minst $\frac{2}{3}$ av de röstande. Centralstyrelsens ändringsförslag tillställes därefter lokalföreningarnas styrelser, vilka framlägga det vid närmaste föreningssammanträde. Till stadgeändringens antagande fordras att minst $\frac{2}{3}$ av föreningarna biträda detsamma.

Mom. B. Rätt att väcka stadgeändringsförslag tillkommer centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar av lokalstyrelser.

L. K. P. R:s ställning till andra sociala frågor.

Centralstyrelsens uttalande på årsmötet 1915.

1. Centralstyrelsen anser, att de egentliga kvinnofrågorna så att säga äro innefattade i frågan om politisk rösträtt för kvinnor, och att följaktligen L. K. P. R. såväl som lokalföreningarna äga rätt och plikt att arbeta för dessa frågor på samma sätt och med stadgeenliga inskränkningar som för rösträttsfrågan.

2. Beträffande åter sådana sociala och humanitära strävanden, som utan att vara rena kvinnofrågor dock särskilt intressera kvinnorna, såsom exempelvis nykterhetsfrågan och fredsfrågan, anser centralstyrelsen att L. K. P. R. icke bör delta i den ordinarie propagandan för dessa frågor, men att i fall under kristider någon undantagsåtgärd behöver vidtagas, och vår organisation anmodas att understödja åtgärden, detta bör tillåtas, ifall kvalificerad majoritet inom centralstyrelsen uttalar sig härför.

3. Vad åter lokalföreningarna beträffar, må de själva avgöra lämpligheten av ett medverkande i dessa frågor även under normala förhållanden. Dock bör vid beslut härom alltid fordras $\frac{2}{3}$ majoritet.

Rösträttslitteratur.

- Emma Aulin:** *Den heliga Birgitta.* Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- F. A. Bather, M. A., D. Sc., F. R. S.:** *Till de svenska männen.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 6 öre; 4:50 pr 100 ex.
- Hilma Borelius:** *Varför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigat?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- August Bruhn:** *Varför böra männen arbeta för kvinnans politiska rösträtt?* 25 öre.
- Frigga Carlberg:** *Varför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.¹
- Samma don.* Dialog. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre.
- Några skäl varför kvinnorna icke skola ha politisk rösträtt.* Monolog av en motståndare. Efter amerikansk förebild. 10 öre.
- Huru kvinnorna fingo politisk rösträtt.* Översättning från Cicely Hamiltons och Christopher St. Johns engelska original. 50 öre.
- Varför böra kvinnorna erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R.
- Statsministerns döttrar.* Skådespel i tre akter. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 75 öre.
- Susan B. Anthony.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Carrie Chapman Catt:** *Går kvinnorösträttsrörelsen framåt?* Jämte en kort biografi över Mrs. Catt av Ezaline Boheman. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- Eva Fröberg:** *Birgitta.* Prolog. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- H. E. Hallberg:** *Kvinnan i hemmet och samhället.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Ann Margret Holmgren:** *Mor Karin.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre. 2:25 pr 100 ex.
- Rösträttsbrevet för dagen. II. Om sammanslutningens betydelse.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Mor Karin och landstingsmannavalen.* Utgivet av L. K. P. R.
- Den svenska kvinnorösträttens historia i korta drag. II.* Utgivet av L. K. P. R. 15 öre.

¹ Av Göteborgs F. K. P. R. utgivna flygblad, brevkort m. m. rekvireras genom fröken Hildur Öijer, Göteborg I.

- Anna Kleman:** *Kvinnans medborgarrätt.* 25 öre.
- Sigrid Kruse:** *Grannarna.* Utgivet av L. K. P. R. 2 öre. 1:25 pr 100 ex.
Nykterhetsfrågan och kvinnornas rösträtt. Utgivet av L. K. P. R. 75 öre pr 100 ex.
- Selma Lagerlöf:** *Hem och stat.* Utgivet av Falu F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Klara Lindh:** *Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia i korta drag.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Sofi Lindstedt:** *Varför böra religiöst övertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Gulli Petrini:** *Kvinnorösträttens riksdagshistoria.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
Landstingens uppgifter och betydelse. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 3 kr. pr 100 ex.
Kommunallagarna. Utgivet av L. K. P. R. 30 öre.
- Hilda Sachs:** *Kvinnornas rösträtt.* 25 öre.
- K. A. Sheppard:** *Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Elin Wahlquist:** *Partipolitiken och kvinnornas rösträttsfråga.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Lydia Wahlström:** *Statsintresset och kvinnans rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
Drottning Margareta. Utgivet av L. K. P. R. 15 öre.
Lärdomar av den kvinnliga rösträttsrörelsen. Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
Den svenska kvinnorörelsen. 45 öre.
- Anna Wicksell:** *Femtio års kamp för kvinnorösträtten.* Den engelska rösträttsrörelsens historia. Utgivet av L. K. P. R. 25 öre.
- Anna Whitlock:** *Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- Elin Wägner:** *Medan vi vänta.* Reflexioner på Birgittadagen 1917. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- Alice Zimmern:** *Kvinnornas rösträtt i skilda länder.* Med ett förord av Mrs. Chapman Catt. 50 öre.
- Föredrag hållna å offentligt möte i Auditorium i Stockholm den 13 maj 1917.* Utgivet av L. K. P. R. 25 öre.
- Anvisningar för rösträttsföreningarnas styrelser och deras funktionärer.*

Kvinnornas rösträttsfråga inför Första kammaren 1914. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.

Minneslista. (9:de uppl.) 5 öre.

Om sättet att bilda rösträttsföreningar och att leda förhandlingar. 5 öre.

Hur kvinnorösträtten vinner terräng ute i världen. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.

Kvinnorörelsens landvinningar. Översikt över de sista 70 årens utveckling i Sverige. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. kr. 1:50 pr 100 ex.

Bergman-Österbergiska samhällskursernas skriftserie:

Emma Aulin:

V. *Äktenskapslagstiftningen.* 15 öre.

VI. *Folkpensioneringen.* 15 öre.

IX. *Statens organisation och förvaltning.* 15 öre.

Walborg Bergström:

VII. *Skyddslagstiftningen.* 15 öre.

Tilly Borg:

III. *Fattigvårdslagstiftningen.* 15 öre.

VIII. *De praktiska ungdomsskolorna.* 15 öre.

Axianne Thorstensson:

V. *Kvinnornas ställning inom yrkena.* 15 öre.

* * *

The International Woman Suffrage Alliance. Report of sixth Congress, Stockholm, Sweden. June 12, 13, 14, 15, 16, 17, 1911. Kr. 1:50.

Den internationella kvinnliga rösträttsalliansens sjätte kongress i Stockholm 1911. Utgivet av Augusta Widebeck, Strängnäs, 50 öre.

The International Woman Suffrage Alliance. Report of seventh Congress, Budapest, Hungary. June 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 1913. Kr. 1:50.

Adress of the President at the seventh Congress of the I. W. S. A. Budapest. 10 öre.

Report of Woman Suffrage in Norway, presented at Budapest. June 1913. 10 öre.

Kvinnornas Kalender 1916. På uppdrag av L. K. P. R. utgiven av Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg. Resterande upplaga. Pris 50 öre.

Kvinnornas Kalender 1917. På uppdrag av L. K. P. R. utgiven av Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg. Pris 50 öre.

Rösträttsbrevkort m. m.

Brevkort med porträtt och uttalanden av kända förkämpar för kvinnans politiska rösträtt:

Ser. I utgiven av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.

» II » » Uppsala F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.

» III » » Paul Heckschers förlag. 10 öre pr st., 1 kr. pr 12 st.

Brevkort med motiv från rösträttsmötet på Visingsö. 25 öre pr st.

Brevkort med motiv från sommarmötet i Strängnäs. Utgivet av Strängnäs F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 st.

Jul- och nyårskort, olika sorter, 1 och 2 kr. pr 100 st.

Brevkort med uttalanden av Fredrika Bremer, Selma Lagerlöf och Ellen Key. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 st.

Brevkort med porträtt och uttalande av f. statsminister Edén. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 st.

Affisch med rösträttsflaggan och rösträttsmärket. Utgiven av L. K. P. R. Två storlekar à 10 och 15 öre st.

Agitationsfrimärke, utgivet av L. K. P. R. 1 kr. pr 50 st.

Låskpapper, konstnärligt utstyrt, utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre pr st.

Miniatyrbordvimpel med rösträttsmärket. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 50 öre.

Annotationsblock. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre.

Korsbandsomslag. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre pr bunt om 10 st.

Korrespondenskort och kuvert. Utgivna av Göteborgs F. K. P. R. 60 öre pr bunt om 10 st.

Rekvisioner av litteratur, brevkort m. m. ställas till

L. K. P. R:s expedition

24 Brunkebergstorg, Stockholm.

Telefoner: Riks 86 00; Allm. tel. 147 29.

Öppen alla vardagar kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 5 e. m.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Centralstyrelsens årsberättelse 1919	3
Kassaförvaltarens rapport	21
Revisionsberättelse	23
Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1920.....	24
Representanter för filialerna 1920	41
Ordförande i länsförbunden 1920.....	43
Tabell över kvinnors kommunala uppdrag	44
Översikt över L. K. P. R. Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantal 31 dec. 1919	46
Stadgar för L. K. P. R.	53
L. K. P. R:s ställning till andra sociala frågor	56
Rösträttslitteratur	57
